

Marekebisho?

au

Ungependa

kurejesha?

Randolph Dunn

Marekebicho? au Rejsha?

Sura ya 1

Harakati za Matengenezo

Renaissance 1517 - 1648 AD

Kati ya 1118 na 1518 Wakatoliki na Maliki wa Ujerumani walichukua zamu (ikitegemea ni nani aliyekuwa madarakani) kuwafia imani Wakristo kama walivyogunduliwa. Watu 4,000 hivi (kote katika Ulaya ya Kati [kutia ndani Alsace-Lorraine katika Ujerumani ya kati]) walikufa kwa sababu ya mnyanyaso katika karne hizi nne. Kwa hiyo, makanisa haya katika Alsace-Lorraine yanahusika kwa kiasi fulani na ushawishi ambao ulimfanya Martin Luther aachane na Ukatoliki. Yaelekea Luther hakuwahi kusikia mafundisho yao, hata hivyo, alipinga jinsi Wakristo walivyouawa na Kanisa Katoliki. Kwa kweli, Luther hata alishukiwa na Ukatoliki kuwa “aliyeshirikiana kwa ukaribu na makanisa ya uzushi katika Alsatia, (eneo la Alsace).” Hata hivyo, makanisa ya Anabaptisti katika Ulaya yalikabili mnyanyaso kutoka kwa Wakatoliki na Waprotestanti pia.

Mapapa wa Renaissance walikuwa na sifa mbaya za kilimwengu. Unyanyasaji kama vile usimoni, upendeleo wa kindugu, na kupita kiasi kifedha uliongezeka. Kanisa Katoliki lilikuwa limejaa ukatili [uwezo wa kupatikana kwa bei] na uasherati. Uuzaji wa Rehema lilikuwa jambo la bahati mbaya sana kwa sababu liliingilia toba ya kweli ya kiroho na uboreshaji wa maisha. Wakati huo huo

ongezeko la kweli la udini maarufu lilijidhihirisha na kuongeza tofauti kati ya matarajio ya watu na uwezo wao wa kutosheleza mahitaji ya kiroho.

Martin Luther (1483-1546)

Watangulizi wa Martin Luther wa kiroho walijumuisha watu kama vile John Wycliffe (1328-1384) na Johannes Hus (1369-1415), ambaye alikuwa amejaribu kurekebisha kanisa [Katoliki] kwa njia sawa. Mnamo 1517 Luther alipigilia misumari yake Nadharia Tisini na Tanokwa mlango wa Kanisa la Watakatifu Wote, katika Wittenberg ambayo ilitumika kama bodi ya matangazo kwa matangazo yanayohusiana na chuo kikuu.¹ Hizi zilikuwa hoja za mjadala ambazo zilikosa Kanisa na Papa. Mambo yenye utata zaidi yalijikita kwenye desturi ya kuuza hati za msamaha na sera ya Kanisa toharani.

sw.wikipedia.org/wiki/Protestant_Reformation

Mnamo 1520, Luther alichapisha vijitabu vitatu

- a. Ilikeza unyanyasaji wa Roma
- b. Marekebisha yanayodaiwa katika maadili na mafundisho
- c. Alishambulia baadhi ya sakramenti, kugeuka kuwa mkate na mkate mweupe, na ibada ya watakatifu
- d. Alisisitiza kwamba Biblia pekee ndiyo yenye mamlaka ya mwisho kwa Mkristo.

therestorationmovement.com/lessons/chlesson03.htm

Luther alikubali¹-- "Kisichopingana na Maandiko ni kwa ajili ya Kitabu na Kitabu kwa ajili yake."

TAFAKARI na Al Maxey Toleo la #401, Juni 30, 2009 kutoka wikisource.org/wiki/AnteNicene_Fathers/Volume_III//Apologetic_The_Chaplet,_or_De_Corona/Sura_II

Luther alikuwa tishio [angalau huko Ujerumani]. Alipoanzisha "kanisa" lake mwaka wa 1520, Wakatoliki walijua walikuwa na tatizo. Makanisa ya Anabaptisti yaliwekwa pamoja nao kimakosa. Wakatoliki walikuwa wakikimbia kwa hofu, na kuua kila mtu (Mkristo na Mprotestanti sawa). Wakatoliki hawakuridhika tena na kuua Wakristo kwani walipatikana kwa bahati mbaya; sasa walikuwa wanawindwa kweli. Huko Alsace-Lorraine pekee, kati ya karibu washiriki 100,000, wapatao 42,000 walichomwa moto kwa kukosa kuukana Ukristo na kupendelea Ukatoliki. Mauaji haya yalitokea karibu 1525 hadi 1536. Hali zilikuwa sawa kila mahali. Kufikia 1595, Wakristo katika Alsace-Lorraine walikuwa 1,000 tu. Makutaniko mengi yalikuwa yamezimwa. Makutaniko katika Moravia, ingawa yalipungua sana washiriki, yalifaulu kukimbilia Hungaria, Poland, Ukraina, na Crimea. Kufikia 1799, Eulogius Schneider (kasisi wa kikatoliki) aliwakata vichwa mashahidi watatu wa mwisho kwa kutoshiriki na Napoleon katika Mapinduzi ya Ufaransa. (ilichukuliwa kutoka allexperts.com/q/Critics-Catholicism-3337/Questions-1.htm Marvin Howard)

Tokeo likawa karibu kuangamizwa kwa kanisa huko Ulaya.

Ulrich Zwingli (1484 -1531)

¹Rejelea somo la thebiblewayonline.com Ukimya wa Maandiko.

Matengenezo ya Uswizi yalianza huko Zurich chini ya uongozi wa kasisi Ulrich Zwingli. Zwingli alikuwa ameathiriwa na Erasmus na ubinadamu wa Kikristo. Alipata ufahamu wa kiinjilisti wa Ukristo kutokana na kujifunza kwake Biblia na kuwasiliana na Walutheri. Mnamo Januari 1, 1519, alianza mfululizo wa miaka 6 wa mahubiri juu ya Agano Jipya ambayo yalisonga baraza la jiji na watu wa Zurich kuelekea mageuzi. Jibu zuri kwa Makala Sixty-Seven, ambalo alitayarisha kwa ajili ya mabishano ya hadharani na mwakilishi wa papa mnamo 1523, lilithibitisha umaarufu wa programu yake. Alitoa wito wa kukomeshwa kwa Misa (na mahali pake pawe na Meza ya Bwana ya mfano), uhuru kutoka kwa udhibiti wa maaskofu, na marekebisho ya serikali ya jiji ambamo makasisi na mahakimu Wakristo wangepatana na mapenzi ya Mungu.

mb-

soft.com/believe/txn/reformat.htm

Alishambulia desturi ya kufunga wakati wa Kwaresima, ufisadi katika uongozi wa kikanisa, aliendeleza ndoa za makasisi, na kushambulia matumizi ya sanamu katika maeneo ya ibada. sw.wikipedia.org/wiki/Huldrych_Zwingli

Zwingli alishikilia kwamba chochote² isiyoamrisha au kufundishwa katika Agano Jipya inapaswa kukataliwa bila masharti." TAFAKARI na Al Maxey Toleo la #401, Juni 30, 2009 kuchukuliwa kutoka http://en.wikisource.org/wiki/AnteNicene_Fathers/Volume_III/Apologetic/The_Chaplet,_or_De_Corona/Chapter_II

Matengenezo Kali

Kuanzia Uswizi na Ujerumani, Matengenezo Kali yalizaa watu wengi Mwanabatistivikundi kote Ulaya. Kihistoria, wanamageuzi makubwa walifanya kazi chini ya majina kadhaa.

Ndugu au Uswisi Ndugu - walikuwa kundi lawanamageuzi makubwa ya kiinjilisti ambao walifuata mwanzo Ulrich Zwingli ya Zürich, lakini baadaye ilianza harakati ambayo sasa inajulikana kama Ubatizo. Mnamo 1525, Felix Manz, Conrad Grebel, George Blaurock, na wengine wakaunda kundi jipya, ambalo lilikataa ubatizo wa watoto wachangana kuhubiri kile ambacho Ndugu walidai kuwa Ukristo wa kweli. Kulingana na Sola Scriptura [maandiko pekee], Ndugu wa Uswisi walitangaza kwamba kwa kuwa Biblia haitaji ubatizo wa watoto wachanga, haupaswi kufanywa na kanisa. Hili lilikanushwa baadaye na Ulrich Zwingli. Kwa hiyo, kulikuwa na mzozo wa umma, ambapo baraza lilithibitisha msimamo wa Zwingli. Hilo liliwafurahisha sana Ndugu wa Uswisi na kusababisha mnyanyaso wao na warekebishaji wengine wote pamoja na Kanisa Katoliki.

Ni muhimu kutambua kwamba Waanabaptisti waliteswa kwanza na Waprotestanti chini ya Zwingli. Walikuwa wameinuka katika zamu yake, katika mji wake, na walikuwa wanafunzi wake wa kwanza. Labda aliogopa kwamba kuwepo kwa matoleo kadhaa ya Kiprotestanti ambayo yangepingana kungedhuru kwa njia isiyoweza kurekebisha nafasi yake ya kufanya marekebisho yoyote. Labda ... lakini hakuna kitu kinachoweza kuhalalisha matendo yake. Alikuwa na sikio la hakimu; alikuwa msimamizi wa Mageuzi. Baraza lilitangaza kwamba kubatiza tena ni hatia ya kifo, kwa hivyo tuitekeleze.

² Rejelea thebiblewayonline.com - Ukimya wa Maandiko.

Felix Manz akawa shahidi wa kwanza wa Anabaptisti mwaka wa 1527, miaka kumi mfupi baada ya Luther kupachika nadharia zake. Alizamishwa kwenye mto ulio katikati ya Zurich. Wanabaptisti wengine walipigwa au kufukuzwa. Haya yakawa mazoea ya kawaida katika maeneo ya Waprotestanti.

Kwa sababu ya mnyanyaso wa wenye mamlaka, wengi wa Wanabaptisti hao walihama kutoka Uswisi hadi nchi jirani. Baadhi ya Ndugu wa Uswisi walijulikana kama Wamennonite baada ya mgawanyiko wa 1693, kutokubaliana kati ya Jacob Ammann Hans Reist vikundi. sw.wikipedia.org/wiki/Swiss_Brethren

Wamennonite - dhehebu la Anabaptisti lililopewa jina la Wafrisia, Menno Simons (1496-1561). Mafundisho ya Wamennonite yalijengwa juu ya imani yao katika utume na huduma ya Yesu Kristo, ambayo walishikilia kwa usadikisho mkubwa licha ya kuteswa na serikali mbalimbali za Roma Katoliki na Kiprotestanti. Badala ya kupigana, walio wengi waliokoka kwa kukimbilia majimbo jirani ambako familia zinazotawala zilivumilia imani yao kali katika ubatizo wa watu wazima. sw.wikipedia.org/wiki/Mennonite

Wahutterite- kushiriki ukoo mmoja na Waanabaptisti, pamoja na Wamennonite na Waamishi na kama ingefuata kimantiki, wanashiriki imani na mafundisho mengi sawa. Wahutterite wanatofautiana katika kipengele kimoja kikuu: wanaamini katika kugawana mali zao kwa pamoja kama ilivyoonyeshwa na Kristo na Mitume Wake na jinsi baadaye walivyosafishwa zaidi na kuelezewa katika Kitabu cha Matendo. hutterites.org/HutteriteHistory/index.htm

Amish- Harakati ya Amish inashuka kutoka kwa ushirika wa karne ya 16 unaojulikana kama Ndugu wa Uswisiau Wanabaptisti, na sehemu ya Matengenezo Kali. Mwanabatistimaana yake ni "mtu anayebatiza tena"; kumbukumbu ya wale ambao walikuwa wamebatizwa kama watoto wachanga, lakini baadaye antog imani katika "ubatizo wa waumini" na hivyo kubatizwa kama watu wazima waumini. Harakati ya Amish ilichukua jina lake kutoka Jacob Ammann (c1656—c1730), ambao waliamini kwamba Wamennonite walikuwa wakienda mbali na mafundisho ya Menno Simons na Mennonite wa 1632 Dordrecht Ungamo la Imani. Waamishi kama Waanabaptisti wa Uswisi walitawanyika kwa mateso kotekote Alsace. wikipedia.org/wiki/Amish#History

Lakini hawa Wanamageuzi makubwa au Anabaptisti walijiita wenyewe kama: Ndugu na Waumini na Wakristo.

Mnamo 1524, wakati mabishano huko Zurich yalikuwa bado ya hivi karibuni, Balthasar Hubmaier (aliyeishi katika eneo la Wakatoliki) alichapisha nakala kadhaa zinazowakilisha theolojia yake. Zile zilizo hapa chini zimechukuliwa kutoka kwa Estep:

1. Imani pekee hutufanya kuwa watakatifu mbele za Mungu.
2. Imani hii ni kukiri huruma ya Mungu ambayo ametuonyesha kwa kumtoa mwanae wa pekee. Hii haijumuishi Wakristo wote wa bandia, ambao hawana chochote zaidi ya imani ya kihistoria.

3. Imani kama hiyo haiwezi kubaki bila kitu bali lazima isikike kwa Mungu katika kutoa shukrani na kwa wanadamu katika kila aina ya kazi za upendo wa kindugu. Kwa hiyo matendo yote ya kidini ya ubatili, kama vile mishumaa, matawi ya mitende, na maji matakatifu yatakataliwa.
4. Kazi hizo pekee ni nzuri alizotuamrisha Mungu na hizo peke yake ni maovu aliyoyaharamisha.
5. Misa si dhabihu bali ni ukumbusho wa kifo cha Kristo. Kwa hiyo si sadaka kwa ajili ya wafu wala walio hai...
6. Kila mara ukumbusho unaadhimishwa lazima kifo cha Bwana kihubiriwe katika lugha ya watu. . .
7. Kama vile kila Mkristo anavyojiamini mwenyewe na kubatizwa, vivyo hivyo kila mtu anapaswa kuona na kuhukumu kwa Maandiko kama amepewa chakula na vinywaji na mchungaji wake. ritchies.net/p4wk4.htm.

Mnamo Februari 1527 Michael Sattler, Mwanabaptisti wa Uswisi, na wengine walianzisha Ungamo la Schleithem. Pointi zake kuu zilikuwa:

1. Ubatizo ulipaswa kutolewa kwa waamini pekee. Ubatizo wa watoto wachanga, "chukizo kuu na la kwanza la papa," haupaswi kufanywa.
2. "Marufuku" [kutengwa au kujiondoa] inapaswa kuzingatiwa na makanisa ya mahali dhidi ya wale wanaoanguka katika dhambi, baada ya onyo la kwanza na la pili la faragha.
3. Mkate na divai vivunjwe tu na waumini waliobatizwa, na si wengine.
4. Wakristo wa kweli wanapaswa kutengwa na mfumo wa ulimwengu, ikijumuisha "mahudhurio yake ya kanisa", viapo, upanga, n.k.
5. Kunapaswa kuwa na wachungaji kati ya kundi, ambao watahubiri, nk, na watasaidiwa na kanisa. Mchungaji akichukuliwa kutoka katika kundi, mwingine anapaswa kuwekwa wakfu badala yake.
6. "Upanga," yaani, uhakimu au utawala, uko nje ya ukamilifu wa Kristo na unapaswa kuachiwa ulimwengu uufanye. Wakristo hawapaswi kujilinda wenyewe wala kuwa mahakimu, wala kutumia upanga wa kilimwengu dhidi ya makosa ya kiroho [serikali inayoteswa kwa kuwa katika dini mbaya].
7. Wakristo hawapaswi kufanya kiapo, bali waache ndiyo yao iwe ndiyo na hapana yao iwe hapana. ritchies.net/p4wk4.htm

Mnamo Mei 20, 1527, Michael Sattler, mwandishi wa Ukiri wa Anabaptist Schlietheim, aliuawa na wenye mamlaka wa Kikatoliki. Ingawa Mfalme wa Kikatoliki Ferdinand alikuwa ametangaza kuzama ("ubatizo wa tatu") kuwa dawa bora zaidi ya Anabaptisti. Sattler alikuwa amehukumiwa kukatwa ulimi, kukatwa nyama yake kwa chuma moto, kisha kuchomwa kwenye mti. Wengine walichomwa au kufa maji na mamlaka ya Kikatoliki. Kuchoma moto kunaonekana kupendelewa na Wakatoliki, kidogo na Waprotestanti.

Zaidi ya hayo, mataifa ya Waprotestanti na Wakatoliki yalianza kuteswa na kuteswa kwa njia nyinginezo. Estep anakadiria kuwa maelfu walikufa huko Uropa katika karne ya kumi na sita, lakini idadi ngumu haitapatikana kamwe. ritchies.net/p4wk4.htm

Kwa mukhtasari tunaona kwa zaidi ya miaka 400 watu wachache waliotawanyika Ulaya walikuwa na hamu ya kutumia maandiko pekee na kumrudia Mungu; yaani:

- a. Waaldensia - karibu 1179
- b. Albigenses - karibu 1200
- c. Wycliffe - 1328 - 1384
- d. Hus - 1372 - 1415
- e. Chelčický - 1374 - 1460
- f. Luther - 1483 - 1546
- g. Zwingli - 1484 - 1531
- h. Wanamageuzi makubwa - 1525

Jambo lingine lililofanana ni kwamba wote waliteswa. Lakini hilo halipaswi kuwa jambo la kushangaza kwa Yesu aliwaambia wanafunzi wake:

Hii ndiyo amri yangu: Mpendane. Ikiwa ulimwengu unawachukia, kumbukeni kwamba ulinichukia mimi kwanza. Kama mngekuwa wa ulimwengu, ulimwengu ungewapenda ninyi wenyewe. Kama ilivyo, ninyi si wa ulimwengu, bali mimi niliyewachagua kutoka katika ulimwengu. Ndio maana ulimwengu unawachukia. Kumbukeni maneno niliyowaambia: Hakuna mtumishi aliye mkuu kuliko bwana wake. Ikiwa waliniudhi mimi, watawatesa ninyi pia. Ikiwa waliyatii mafundisho yangu, watayatii yenu pia. Watawatendea hivyo kwa ajili ya jina langu, kwa maana hawamjui yeye aliyenituma. (Yohana 15:17-21)

Mwanamatengenezo mwingine anatokea. Mmoja ambaye hakutumia maandiko peke yake kwa mafundisho yake lakini alikubali yale ya Augustine.

John Calvin(1509-1564)

Calvin alijulikana katika Chuo Kikuu cha Paris kama "Kesi ya Mashtaka" kwa sababu ya mtazamo wake wa kukosoa, kutafuta makosa. Alibadilika kutoka katika masomo ya sheria hadi theolojia kwa matakwa ya baba yake. Akiwa ameathiriwa na wafuasi wa ubinadamu Erasmus na Lefevre, alianza kujifunza Biblia na maandishi ya Luther. Wakati fulani baadaye, labda 1533, alipata "uzoefu wa uongofu" na akaanza kazi yake ya kidini. Mnamo 1534 aliondoka Ufaransa kwa sababu ya mateso.

Mnamo 1541 alirudi Geneva ambapo alikuwa na nguvu sana. "Takriban kila pumzi na kila mpigo wa moyo wa raia wake ulidhibitiwa na Calvin." Calvin alikuwa na hatia ya kuwatesa wale waliompinga." Kesi yenye sifa mbaya zaidi ilikuwa Servetus, ambaye Calvin alikuwa mwendesha-mashtaka.

Servetus alihukumiwa kifo kwa kuchomwa polepole. Calvin alidai kuwa alitaka kubadilisha namna ya kunyongwa, lakini hakuna hata chembe cha ushahidi kuonyesha hili, ama katika dakika za kesi au kwingineko. Pia aliwashutumu wapinzani kadhaa kwa uhaini na kuwaweka kwenye rack [injini ya mateso, yenye fremu kubwa, ambayo mwili huo ulinyooshwa hatua kwa hatua hadi, wakati mwingine, viungo vilivunjwa (dictionary.die.net/to put to the rack)] ili kupata uthibitisho wa mashtaka yake. Ili kuwa sawa, inapaswa kuonyeshwa kwamba Waprotestanti walikuwa wakifuata tu mfano wa zamani wa Kanisa Katoliki katika kutumia mamlaka ya kiraia kutekeleza

kanuni za kiroho. Calvin alitawala kwa mkono wa chuma hadi kifo chake.” Ukalvini wa “Ism’s, REW, ukurasa wa 9-12

Taasisi za Calvin za Dini ya Kikristo³inafunua theolojia yake. Hazikutokana na Calvin bali zilipangwa tu, kupangwa na kuendelezwa naye. Alikopa mara kwa mara kutoka kwa Augustine, na Augustine alikuwa amekopa kutoka kwa Ambrose na Mababa wengine wa kanisa.⁴Bila shaka Mababa waliathiriwa na uzushi wa Kinostiki na hata na dhana za Kiajemi za zamani za mambo kuwa maovu ndani yenyewe. Calvin alijenga mfumo wake juu ya msingi uliowekwa na wanamatengenezo wa awali, hasa Luther na Bucer, na wengineo lakini vipawa vyake vya pekee vya elimu, mantiki, na mtindo vilimfanya kuwa mwanatheolojia mashuhuri wa vuguvugu la Matengenezo. Msingi wa mfumo mzima ulikuwa ni wazo kuu la ukuu wa Mungu usio na mwisho na upitao kiasi, ili kujua mwisho mkuu wa mwanadamu ni nani.

Lakini si kama wanamatengenezo wa awali ambao walitaka kutegemea Biblia pekee Calvin aliandika mafundisho yake mwenyewe Taasisi za Dini ya Kikristo ambazo nimuhtasari hapa chini na itajadiliwa kibinafsi baadaye.

Ukuu -Mungu ndiye mkuu; kwa hiyo, mapenzi Yake ni ya mwisho na ya mwisho.

Uchaguzi usio na masharti- Kwa mujibu wa enzi yake, aliamuru kila kitu kimbele. Aliagiza dhambi yenyewe. Alifanya hivi kwa utukufu wake mwenyewe. Ili kuongeza zaidi utukufu Wake mwenyewe, Alipanga kimbele ule wa wenye dhambi, Angeokoa baadhi na kuwahukumu wengine. Alifanya hivyo kulingana na mapenzi yake mwenyewe ili kwamba haihusiani na chochote wanachofanya wanadamu.

Upatanisho mdogo -Kwa wateule wake, Mungu ametoa upatanisho na wokovu kupitia damu ya Mwanawe Yesu Kristo.

Jumla ya upotovu wa urithi -Tatizo ni kwamba kupitia dhambi ya Adamu, asili yake iliharibiwa, na asili hii imepitishwa kwa wazao wake.

Isiyozuilikaneema- Kwa kuwa na asili hii potovu, wanadamu hawawezi kupata maarifa ya Mungu peke yao. Hata wateule hawawezi kuitikia kwa Mungu, hawawezi kuwa na imani, mpaka Roho Mtakatifu afungue mioyo yao kuaminina kuelewa. Neema ya Mungu, inayotolewa kwa ajili ya wateule wake, na, kulingana na mapenzi yake kuu, haiwezi kuzuiwa.

Uvumilivu wa watakatifu -Wateule wataokolewa. Neema yake itawategemeza wateule na haitaondolewa ili wasiweze kupotea. Wokovu wao ni hakika.

Jacobus Arminius (1560-1609)

Uingereza kwa kiasi fulani ilishikilia maoni ya Arminianism. Lakini Uarminiani ulianzishwa na Jacobus Arminius ambaye alifundishwa na mkwe wa Calvin. Kwa kuwa hakuweza kutetea itikadi za Calvin, alikataa malezi yake ya Calvin na akajaribu kurekebisha imani ya Calvin ili “Mungu asihesabiwe kuwa mwanzilishi wa dhambi, wala mwanadamu asifikiriwe kuwa mtu aliyejifanya

³Rejelea utafiti wa thebiblewayonline.com - Taasisi za Dini ya Kikristo.

⁴Rejelea Mawazo na Imani za Augustine ukurasa wa 31.

mwenyewe mikononi mwa Mungu." Imani zake zilizorekebishwa zilisababisha mabishano mengi kati ya wafuasi wa Calvin huko Uholanzi.

"Wafuasi wake walikabiliwa na mateso kutoka kwa wafuasi wa Calvin; wachungaji 200 wakipoteza nyadhifa zao, mwanasiasa John van Olden Barneveldt alikatwa kichwa, Hugo Grotius alifungwa maisha lakini akatoroka miaka miwili baadaye. Kufikia 1635 mateso yalikuwa yamepungua na wafuasi walianza kurudi Uholanzi kwa mara nyingine tena. Walieneza kanuni ya kuvumiliana kotekote hivyo kwamba makanisa yalikuwa mengi zaidi katika Uholanzi." Imechukuliwa kutoka "nukuu zilizochaguliwa kutoka kwa The Moody Handbook of Theology na Paul Enns".

Matengenezo ya Kanisa yalitaka, angalau kwa kiasi fulani, kuelekeza tena mwelekeo huo mbali na taratibu hizo za kisheria, na kuwaingiza tena watu kwenye furaha ya uhusiano na Baba kwa neema kwa njia ya imani, mbali na kanuni hizo zenye vikwazo. Mnamo 1647, kwa mfano, Bunge la Westminster lilikamilisha na kupitisha Katekismus Kubwa ya Westminster, ambayo ilikuwa orodha ndefu ya maswali na majibu 196 kusaidia kufafanua vipengele muhimu vya imani na utendaji wa mtu. Swali #180 "Ni nini kuomba katika jina la Kristo?" Katika jibu hilo imebainishwa kwamba agizo la Bwana wetu HALISIKIWI "kwa kulitaja jina lake wazi, bali kwa kuvuta moyo wetu wa kuomba, na ujasiri wetu, nguvu, na tumaini la kukubaliwa katika maombi, kutoka kwa Kristo na upatanishi wake." (Imetolewa kutoka kwa REFLECTIONS na Al Maxey Toleo #405-Julai 27, 09)

Sura ya 2

Mwendo wa Kurejsha 1648 - 1849 BK

Vuguvugu la Matengenezo liliisha na Vuguvugu la Urejesho lilianza na amfululizo wa vita vya kidini ambayo iliishia katika Vita vya Miaka Thelathini. Kuanzia 1618 hadi 1648 Mkatoliki Nyumba ya Habsburg na washirika wake walipigana na wakuu wa Kiprotestanti wa Ujerumani, wakiungwa mkono nyakati mbalimbali na Denmark, Uswidina Ufaransa. Habsburgs, ambao walitawala Uhispania, Austria, Kihispania Uholanzi na mengi ya Ujerumani na Italia, walikuwa watetezi wakubwa wa Kanisa Katoliki. Wanahistoria fulani wanaamini kwamba enzi ya Marekebicho ya Kidini ilifikia kikomo wakati Ufaransa ya Kikatoliki ilipoungana yenyewe, kwanza kwa siri na baadaye kwenye medani za vita, na mataifa ya Kiprotestanti dhidi ya nasaba ya Habsburg.^[1] Kwa mara ya kwanza tangu siku za Luther, imani za kisiasa na kitaifa zilizidi imani za kidini katika Ulaya.

Harakati zilianza kama jaribio la kurekebisha Kanisa Katoliki. Wakatoliki wengi wa Magharibi walitatizwa na yale waliyoona kuwa mafundisho ya uwongo na matendo maovu ndani ya Kanisa [Katoliki], hasa kufundisha na kuuza hati za msamaha. Mzozo mwingine mkubwa ulikuwa ni desturi ya kununua na kuuza vyeo vya kanisa (usimoni) na kile kilichoonekana wakati huo kuwa ufisadi mkubwa ndani ya uongozi wa Kanisa. Ufisadi huu ulionekana na wengi kuwa wa kimfumo, hata kufikia nafasi ya Papa.

Ingawa Enzi za Kati zilionga miito fulani ya kurejeshwa kwa aina ya Ukristo ya zamani, kama vile John Wycliffe na John Hus, vikundi hivi viliendeshwa chinichini. Matokeo yake, ni vigumu kupata uhusiano wowote wa moja kwa moja kati ya harakati ya kurejesha na hawa wapinzani wa awali.^{[3]:13}

Kwa mwaka 1229 Baraza la Toulouse katika Canon 14 ilisema "Tunakataza pia kwamba waumini wanapaswa kuruhusiwa kuwa na vitabu vya Agano la Kale au Jipya; isipokuwa mtu yeyote kwa nia ya ibada atataka kuwa na Psalter au Breviary kwa ofisi za kimungu au saa za Bikira aliyebanikiwa; lakini tunakataza kabisa kuwa na tafsiri yoyote ya vitabu hivi.

Kuanzia kipindi cha Renaissance [karne ya 15 hadi 17] mizizi ya kiakili inakuwa rahisi kutambulika.^{[3]:11} Kiini cha Matengenezo ya Kanisa kulikuwa na msisitizo juu ya kanuni ya "maandiko peke yake" [moja ya hoja za Luther]^{[3]:22-23} Hili, pamoja na pingamizi zinazohusiana na mapokeo na msisitizo juu ya haki ya watu binafsi ya kujisomea na kujifasiria Biblia, viliunda sehemu ya usuli wa kiakili wa viongozi wa mapema wa Vuguvugu la Urejesho.^{[3]:32} Mateso hayakuishia kwenye Matengenezo ya Kidini kama inavyothibitishwa waziwazi katika Kitabu cha Foxe cha Mashahidi wa imani.

Mnamo mwaka wa 1532, Thomas Harding, ambaye pamoja na mkewe, walikuwa wameshitakiwa kwa uzushi, aliletwa mbele ya askofu wa Lincoln, Uingereza na kuhukumiwa kwa kukataa uwepo wa kweli katika Sakramenti ya Ekaristi. Kisha alifungwa kwa minyororo kwenye nguzo, iliyosimikwa kwa kusudi hilo, huko Chesham katika Pell, karibu na Botely; na walipokwisha kuwasha moto zile fagoti [kifurushi cha vijiti vilivyonganishwa kwa kuni], mmoja wa watazamaji alitoa ubongo wake kwa billet. Makuhani waliwaambia watu kwamba yeyote atakayeleta fagos ili kuwachoma moto wazushi atakuwa na tamaa ya kutenda dhambi kwa muda wa siku arobaini.

Pia, John Tewkesbury, mtu wa kawaida, wa kawaida, ambaye hakuwa na hatia ya kosa lingine lolote dhidi ya lile lililoitwa Mama Kanisa takatifu, isipokuwa lile la kusoma tafsiri ya Tyndale ya Agano Jipya. Mwanzoni, alikuwa dhaifu vya kutosha kuapa, lakini baadaye alitubu, na kuukubali ukweli. Kwa hili aliletwa mbele ya askofu wa London, ambaye alimhukumu kama mzushi shupavu. Aliteseka sana wakati wa kifungo chake, hivi kwamba walipomtoa ili auawe, alikuwa karibu kufa. Alipelekwa kwenye mti wa Smithfield, ambapo alichomwa moto, akitangaza chuki yake kabisa ya upapa, na akikiri imani thabiti kwamba kazi yake ilikuwa ya haki machoni pa Mungu.

Hivyo, watu wa Kristo walisalitiwa kila njia, na maisha yao yakanunuliwa na kuuzwa. Kwa maana, katika bunge lililosemwa, mfalme alifanya kitendo hiki cha kufuru na cha kikatili zaidi, kuwa sheria ya milele: kwamba chochote walichopaswa kusoma Maandiko katika lugha-mama (ambayo wakati huo iliitwa "kujifunza kwa Wickliffe"), wanapaswa kunyang'anya ardhi, ng'ombe, mwili, maisha, na mali, kutoka kwa warithi wao milele, na hivyo kuhukumiwa kwa taji kwa waasi wengi wa Mungu na waasi.

Kuna mifano mingi ya mateso yasiyosemeka na yasiyofikirika katika kipindi hiki cha historia ya Kiingereza. Watu wengi walikimbia Uingereza kwa ajili ya Ulimwengu Mpya ili kuepuka umaskini na mateso. Imetolewa kutoka katika Kitabu cha Foxe cha Mashahidi

Sera hii ya kukataza usomaji wa Biblia isipokuwa na kuhani ilithibitishwa tena na Baraza la Trent (1545-64) ambalo liliweka Biblia kwenye orodha yake ya vitabu vilivyokatazwa, na kukataza mtu yeyote kusoma Biblia bila kibali kutoka kwa askofu wa Kirumi Mkatoliki au mchunguzi wa kidini. yesu-ni-bwana.com/nobile.htm

John Locke(1632 - 1704)

John Locke alitafuta njia ya kushughulikia mgawanyiko wa kidini na mateso bila kuacha maandiko.^{[3]:78}Ili kufanya hivyo, Locke alipinga haki ya serikali ya kutekeleza mafundisho ya kidini na akageukia Biblia ili kutoa seti ya imani ambazo Wakristo wote wangeweza kukubaliana nazo.^{[3]:78-79} hiyo ni "kupunguza dini kwa seti ya mambo muhimu ambayo watu wote wenye akili wanaweza kukubaliana."^{[3]:80}Mafundisho ya msingi ambayo aliyaona kuwa muhimu yalikuwa:

a. Theumasihya Yesu

b. Amri za Yesu moja kwa moja.^{[3]:78-79}

Wakristo wangeweza kujitolea kwa moyo wote kwa mafundisho mengine ya Kibiblia lakini, kwa maoni ya Locke, hayakuwa mambo ya lazima ambayo Wakristo hawapaswi kupigania kamwe au kujaribu kulazimishana.^{[3]:79}Tofauti na Wapuriti na Harakati za Marejesho ya baadaye, Locke hakutaka urejesho wa utaratibu wa kanisa la kwanza.^{[3]:79}

John Wesley (1703 - 1791)

Mchango wa Wesley kama mwanatheolojia ulikuwa ni kupendekeza mfumo wa kupinga misimamo ya kitheolojia. Mafanikio yake makubwa ya kitheolojia yalikuwa kukuza kwake kile alichokiita "Ukamilifu wa Kikristo", au utakatifu wa moyo na maisha. Wesley alishikilia kwamba, katika maisha haya, Wakristo wangeweza kufika katika hali ambayo upendo wa Mungu, au upendo mkamilifu, ungetawala zaidi mioyoni mwao. Teolojia yake ya kiinjilisti, hasa ufahamu wake wa ukamilifu wa Kikristo, ilikuwa imejikita katika theolojia yake ya sakramenti. Aliendelea kuisitiza juu ya matumizi ya jumla ya njia ya neema.maombi, maandiko, kutafakari, Ushirika Mtakatifu, n.k.) kama njia ambayo Mungu alitumia hutakasana humgeuza Muumini.

Ili kufanywa mkamilifu katika upendo ilimaanisha kwamba Mkristo angeweza kuishi akiwa na heshima kuu inayoongoza kwa wengine na hali njema yao. Aliliegemeza hili kwenye nukuu ya Kristo kwamba amri kuu ya pili ni "kumpenda jirani yako kama unavyojipenda mwenyewe." Kwa maoni yake, mwelekeo huu ungemfanya mtu aepuke idadi yoyote ya dhambi dhidi ya jirani yake. Upendo huu, pamoja na upendo kwa Mungu ambao unaweza kuwa lengo kuu la imani ya mtu, ungekuwa kile ambacho Wesley alitaja kama "utimilifu wa sheria ya Kristo."

Wesley aliamini kwamba kiini hai cha imani ya Kikristo kilifunuliwa katika Maandiko; na Biblia ilikuwa chanzo pekee cha msingi cha maendeleo ya kitheolojia au mafundisho. ... Hata hivyo, aliamini kwamba fundisho lilipaswa kupatana na mapokeo ya Kikristo halisi.

Mafundisho ambayo Wesley alisisitiza yalikuwaneema ya awali, wokovu wa kibinafsi kwa imani, ushuhuda wa Roho na utakaso. [Neema ya kuzuia nineema ya kimungu ambayo hutangulia uamuzi wa mwanadamu. Ipo kabla na bila kurejelea chochote ambacho wanadamu wamefanya. Kwa vile binadamu wameharibiwa na athari za adhambi, neema ya kuzuia huruhusu watu kushiriki walichopewa na Mungu hiari kuchagua wokovu unaotolewa na Mungu katika Yesu Kristo au kukataa toleo hilo la wokovu. wikipedia.org/wiki/Prevenient_Grace]

Maoni na imani hizi zilirekebishwa tena na kuungwa mkono na John Wesley. Imani hizi kama zilivyoelezwa katika The Moody Handbook of Theology cha Paul Enns zimeonyeshwa katika jedwali lifuatalo:

Uchaguzi unaotokana na maarifa (ya mbele) - Mungu aliwachagua wale aliowajua kwa hiari yao wenyewe wangemwamini Kristo na kuwahifadhi katika imani.
Upatanisho Usio na Kikomo- Katika upatanisho Wake, Kristo alitoa ukombozi kwa wanadamu wote, akiwafanya wanadamu wote kuokolewa. Upatanisho wa Kristo unakuwa na ufanisi kwa wale tu wanaoamini.
Uwezo wa Asili- Mwanadamu hawezi kujiokoa; Roho Mtakatifu lazima afanye kuzaliwa upya.
Neema ya Kuzuia- Kazi ya maandalizi ya Roho Mtakatifu humwezesha mwamini kuitikia injili na kushirikiana na wokovu wa Mungu.
Uhifadhi wa Masharti- Waumini wamewezeshwa kuishi maisha ya ushindi. Lakini wana uwezo wa kugeuka kutoka kwa neema na kupoteza wokovu wao.

Neema ya awali ilikuwa msingi wa kitheolojia wa imani yake kwamba watu wote walikuwa na uwezo wa kuokolewa kwa imani katika Kristo. Tofauti na Wakalvini wa siku zake, Wesley hakuaminimarudio ya awali. Alielewa kwamba mafundisho ya Kikristo yalisisitiza kwamba wokovu unawezekana tu kwa neema kuu ya Mungu. Alionyesha ufahamu wake wa uhusiano wa wanadamu na Mungu kama utegemezi kamili juu ya neema ya Mungu. Mungu alikuwa akifanya kazi ili kuwawezesha watu wote kuwa na uwezo wa kuja kwenye imani kwa kuwawezesha wanadamu kuwa na uhuru halisi wa kuitikia kwa Mungu.

Wesley alidai kwamba sehemu ya mbinu ya kitheolojia ingehusisha imani ya uzoefu. Kwa maneno mengine, ukweli ungedhihirishwa katika uzoefu wa kibinafsi wa Wakristo (kwa ujumla, si mtu mmoja mmoja), kama ungekuwa ukweli. Na kila fundisho lazima liweze kulindwa kimantiki. Hakuachana na imani na sababu. Mapokeo, uzoefu na akili, hata hivyo, vilikuwa chini ya Maandiko kila mara, Wesley alibishana, kwa sababu kuna Neno la Mungu pekee lililofunuliwa 'kadiri inavyohitajika kwa wokovu wetu.'^[15]

Mnamo 1770 aliandika "Kuna mafundisho mengi ya asili isiyo muhimu ... Katika haya tunaweza kufikiria na kufikiria; tunaweza 'kukubaliana kutokubaliana.' Lakini, wakati huo huo, tushike sana

mambo muhimu..."^[20][Hakika hii inasikika kama mambo muhimu ya Locke miaka 50 hadi 70 mapema.]

Wesley alikuza masuala mengi ya haki ya kijamii wakati huo, ikiwa ni pamoja na mageuzi ya gereza na kukomesha harakati. Alisaidia kupanga na kuunda jumuiya za Wakristo kote kote Uingereza, Scotland, Wales na Ireland kama vikundi vidogo vilivyokuza uwajibikaji mkubwa, wa kibinafsi, uanafunzi na mafundisho ya kidini miongoni mwa washiriki. Mchango wake mkuu ulikuwa kuwateua wahubiri wasafiri, wasiowekwa rasmi ambao walisafiri sana kwenda kuinjilishana kujali watu katika jamii. Vijana waliofanya kama wasaidizi wao waliitwa "wahimizaji" ambao walifanya kazi sawa na wale kumi na wawili. mitume baada ya kupaa kwa Yesu.

Imetolewa

kutoka

wikipedia.org/wiki/John_Wesley

Puritans - karne ya 16-17

Moja ya malengo ya msingi ya Kiingereza Wapuriti ilikuwa kurejesha kanisa safi, la "kale" ambalo lingekuwa jumuiya ya kweli ya kitume.^{[3]:40,41} Mtazamo huu ulikuwa ushawishi muhimu katika maendeleo ya Puritans katika Amerika ya Kikoloni.^{[3]:50-56}

Wabaptisti tofauti (1730 - 1740)

Wakati wa Uamsho Mkuu wa Kwanza, harakati ilianzishwa kati ya Wabaptisti inayojulikana kama Wabaptisti Tenga. Mada mbili za harakati hii zilikuwa kukataliwa kwa kanuni za imani na "uhuru katika Roho [Biblia kama kanuni pekee ya utaratibu sahihi wa kanisa kufuatwa kwa uangalifu huku ukiepuka maelezo sahihi ya muundo wa kibiblia unaoongoza kwenye Uimani wa Kisheria wa Kibiblia]".^{[3]:65} Wabaptisti waliojitenga waliona maandiko kuwa "kanuni kamilifu" kwa kanisa [kwa hiyo, hakuna haja ya kanuni ya imani].^{[3]:66} Hata hivyo, ingawa waligeukia Biblia kwa ajili ya muundo wa muundo wa kanisa, hawakusisitiza juu ya makubaliano kamili juu ya maelezo ya muundo huo.^{[3]:67} Kundi hili lilitokea New England, lakini ilikuwa na nguvu sana katika Kusini ambapo msisitizo wa muundo wa kibiblia kwa kanisa ulikua na nguvu zaidi.^{[3]:67} Katika nusu ya mwisho ya karne ya 18 ilienea hadi mpaka wa magharibi wa Kentucky na Tennessee, ambapo harakati za Stone na Campbell zingekita mizizi baadaye.^{[3]:68} Ukuzaji wa Wabaptisti Tenga katika mpaka wa kusini ulisaidia kuandaa mazingira ya Harakati ya Urejesho, kwani uanachama wa vikundi vyote viwili vya Stone na Campbell ulitoka sana kutoka kwa safu za Wabaptisti Tenga.^{[3]:67}

Urejesho tofauti wa Kibaptisti pia ulichangia maendeleo ya Wabaptisti wa kihistoria katika eneo lile lile karibu wakati uleule wa Harakati ya Marejesho ya Stone-Campbell. Chini ya uongozi wa James Robinson Graves, kikundi hiki kilitafuta ramani hususa ya kanisa la awali, kikiamini kwamba kupotoka kwa ramani hiyo kungezuia mtu asiwe sehemu ya kanisa la kweli.^{[3]:68} [Je, wote wawili wanaweza kuwa sawa, je, moja ni sawa au wote wawili si sahihi?] wikipedia.org/wiki/Restoration_Movement

James O'Kelly (1732 -1826)

O'Kelly alikuwa mtetezi wa mapema wa kutafuta umoja kupitia kurudi kwa Ukristo wa Agano Jipya.^{[4]:216} Mnamo 1792, sikuridhika na jukumu la maaskofu katika kanisa Kanisa la Maaskofu la Methodisti, akajitenga na mwili ule. Harakati za O'Kelly, zikizingatia Virginia Carolina Kaskazini, awali iliitwa Wamethodisti wa Republican. Mnamo 1794 walikubali jina la Kanisa la Kikristo.^[5]

O'Kelly, Rice Haggard na wengine walifafanua kanuni kuu tano za Kanisa la Kikristo

1. Kristo ndiye kichwa pekee cha kanisa
2. Jina Mkristo ndilo jina pekee linalokubalika
3. Biblia ndiyo kanuni pekee ya imani
4. Tabia ya Kikristo ndio kipimo pekee cha ushirika wa kanisa
5. Haki ya hukumu ya kibinafsi ni fursa ya wote.

Ufalme wa Milele, FW

Mattox, p. 312

Elias Smith(1764 - 1846) na Abner Jones (1767 - 1840)

Abner Jones daktari aliliacha kanisa la Kibaptisti na kuanzisha kanisa aliloliita Kanisa la Kikristo huko Lyndon, Vermont na Biblia ikiwa ndiyo imani yake pekee. Ufalme wa Milele, FW Mattox, uk.313

Elias Smith wa Vermont alijiunga Dk Jones katika harakati inayounga mkono maoni sawa na ya O'Kelly.^{[3]:68[6]:190} Waliamini kwamba washiriki wangeweza, kwa kuangalia maandiko pekee, kuwa Wakristo bila kufungwa na mapokeo ya kibinadamu na madhehebu ambayo yameletwa kutoka Ulaya.^{[3]:68[6]:190}

Barton W. Stone(1772 - 1844)

Alisoma katika Guilford Academy Carolina Kaskazini mwaka 1790,^{[2]:71} Jiwe lilisikika James McGready (aPresbiteri waziri) kusema.^{[2]:72} Miaka michache baadaye akawa mhudumu wa Presbyterian mwenyewe.^{[2]:72} Kadiri Stone alivyotazama kwa undani zaidi imani za Wapresbiteri, hasa wale Ukiri wa Imani wa Westminster, alitilia shaka kwamba baadhi ya imani za kanisa zilitegemea Biblia kikweli.^{[2]:72,73} Hakuweza kukubali Kikalvinimafundisho ya upotovu kamili, uchaguzi usio na masharti na kuamuliwa kimbele.^{[2]:72, 73}

Ufufuo wa Miwa

Mnamo 1801, Mufufuo wa Miwa katika Kentucky itapanda mbegu kwa ajili ya harakati ndani Kentucky na Mto wa Ohio bonde la kujitenga naudhehebuna kuwa Wakristo tu - si Mkatoliki, Mprotestanti wala Myahudi. Mnamo 1803 Stone na wengine walijiondoa kutoka kwa Presbiteri ya Kentucky na kuunda Ukumbi wa Springfield. Tukio la kufafanua la mrengo wa Jiwe la harakati lilikuwa ni uchapishaji wa Wosia wa Mwisho na Agano la *The Ukumbi wa Springfield*, huko Cane Ridge, Kentucky, mwaka wa 1804. Wosia wa Mwisho ni hati fupi ambayo Stone na wengine watano walitangaza kujiondoa kutoka kwa Upresbiteri na nia yao ya kuwa sehemu pekee ya mwili wa Kristo.^[7] Waandikaji walisihi umoja wa wote wanaomfuata Yesu, wakapendekeza thamani ya kujitawala kwa kutaniko na wakainua Biblia kuwa chanzo cha kuelewa mapenzi ya Mungu.

Muunganisho wa Kikristo

Elias Smith alikuwa amesikia kuhusu harakati za Stone kufikia 1804, na vuguvugu la O'Kelly kufikia 1808.^{[6]:190} Vikundi vitatu viliunganishwa na 1810.^{[6]:190} Wakati huo vuguvugu la pamoja lilikuwa na wanachama takriban 20,000.^{[6]:190} Ushirika huu uliolegea wa makanisa uliitwa kwa majina "Muunganisho wa Kikristo" au "Kanisa la Kikristo."^{[3]:68}^{[6]:190}

Tabia za harakati za Jiwe

Jiwe la msingi la harakati ya Jiwe lilikuwa uhuru wa Kikristo, ambao uliwaongoza kwenye kukataliwa kwa imani zote za kihistoria, mila na mifumo ya kitheolojia ambayo ilikuwa imekuzwa kwa muda na kuzingatia Ukristo wa kwanza unaotegemea Biblia.^{[3]:104,105}

Ingawa kurejesha Ukristo wa awali kulikuwa kiini cha harakati ya Jiwe, waliona kurejesha mtindo wa maisha wa kanisa la kwanza kama muhimu, na wakati wa miaka ya kwanza "ilizingatia zaidi ... juu ya maisha matakatifu na ya haki kuliko fomu na miundo ya kanisa la kwanza."^{[3]:103} Kikundi pia kilitafuta kurejesha kanisa la kwanza.^{[3]:104} Hata hivyo, kutokana na wasiwasi kwamba kusisitiza mazoea fulani kunaweza kudhoofisha uhuru wa Kikristo, jitihada hii ilielekea kuchukua fomu ya kukataa mapokeo badala ya mpango wa wazi wa kujenga upya desturi za Agano Jipya.^{[3]:104} Msisitizo juu ya uhuru ulikuwa na nguvu vya kutosha hivi kwamba vuguvugu hilo liliepuka kuendeleza mila yoyote ya kikanisa, na kusababisha vuguvugu ambalo "kwa kiasi kikubwa lilikuwa bila mafundisho, fomu, au muundo."^{[3]:104,105} Kilichoshikilia "harakati pamoja ilikuwa kujitolea kwa Ukristo wa zamani."^{[3]:105}

Mada nyingine ilikuwa ya kuharakishamilenia.^{[3]:104} Wamarekani wengi wa kipindi hicho waliamini kuwa milenia⁵ ilikuwa karibu na kuweka matumaini yao ya milenia juu ya taifa lao jipya, theMarekani.^{[3]:104} Wanachama wa vuguvugu la Stone waliamini kwamba ni Ukristo mmoja tu unaoegemeza na imanikitumekanisa, badala ya nchi au madhehebu yoyote yaliyopo, lingeweza kusababisha ujio wa milenia.^{[3]:104} Utawala wa milenia wa Stone umelezewa kama "apocalyptic" zaidi kuliko ule wa Alexander Campbell, kwa kuwa aliamini watu walikuwa na dosari sana kuleta enzi ya milenia kupitia maendeleo ya mwanadamu.^{[8]:6,7} Badala yake, aliamini kwamba ilitegemea nguvu za Mungu, na kwamba huku akingojea Mungu kusimamisha ufalme Wake, mtu anapaswa kuishi kana kwamba utawala wa Mungu tayari umewekwa kikamilifu.^{[8]:6}

Kwa harakati ya Jiwe, hii haikuwa na uhusiano mdogo nayokieskatologianadharia [utafiti wa theolojia nafasafainayohusika na fainali au ya mwisho hatimayaubinadamu, inayojulikana kamamwisho wa dunia .]⁶ na zaidi kuhusu kujitolea kuishi kana kwamba ufalme wa Mungu tayari umesimamishwa duniani.^{[8]:6,7} Mtazamo huu wa apocalyptic au mtazamo wa ulimwengu uliwaongoza wengi katika harakati ya Jiwe kukubaliana na amani, kuepuka kushiriki katika serikali ya kiraia, na kukataa vurugu, kijeshi, uchoyo, mali na utumwa.^{[8]:6}

sw.wikipedia.org/wiki/Restoration_Movement

Thomas Campbell(1763 - 1854)

⁵Rejelea thebiblewayonline.com - Milenia

⁶<http://en.wikipedia.org/wiki/Eschatology>

Vuguvugu jingine la urejesho lilianzishwa wakati Thomas Campbell alipochapisha Tamko na Hotuba ya Chama cha Kikristo cha Washington katika 1809. Ambapo alieleza baadhi ya imani zake kuhusu kanisa la Yesu Kristo, alipopanga Shirika la Kikristo la Washington, katika Jimbo la Washington, Pennsylvania, si kama kanisa bali kama chama cha watu wanaotaka kukua katika imani.^{[1]:108-1,111} Mei 1,111 kama Shirika lenyewe la Kikristo la Washington. kanisa linalosimamiwa na kusanyiko na likajulikana kama Brush Run Church.^{[1]:117} Wakati masomo yao ya Agano Jipya yalipowaongoza wanamatengenezo kuanza kufanya ubatizo kwa kuzamishwa, Shirika la Wabaptisti la Redstone lililokuwa karibu lilialika Brush Run Church kujiunga nao kwa madhumuni ya ushirika. Walikubali mradi 'wangeruhusiwa kuhubiri na kufundisha jambo lolote walilojifunza kutoka katika Maandiko.^{[9]:86}

Alexander Campbell(1788 - 1866)

mtoto wa Thomas Alexander alijiunga naye Marekani mwaka wa 1809, na kabla ya muda mrefu akachukua nafasi ya kuongoza katika harakati.^{[3]:106} Campbells walifanya kazi ndani ya Redstone Baptist Association katika kipindi cha 1815 hadi 1824. Wakati wote Campbell na Wabaptisti walishiriki ubatizo kwa kuzamishwa na kuzamishwa. sera ya kusanyiko, [mara nyingi hujulikana kama ushirika, mfumo wautawala wa kanisaambayo kilakanisa la mtaakusanyiko linajitegemea, kikanisa huru, auuhuru -wikipedia.org/wiki/Sera_ya_ya_makusanyiko] upesi ikawa wazi kwamba yeye na washirika wake hawakuwa Wabaptisti wa kimapokeo. Ndani ya Chama cha Redstone, tofauti hizo hazikuweza kuvumilika kwa baadhi ya viongozi wa Kibaptisti wakati Alexander Campbell alipoanza kuchapisha jarida, The Christian Baptist, linalokuza mageuzi. Campbell alitazamia mzozo huo na kuhamisha ushiriki wake kwa kutaniko la Chama cha Wabaptisti cha Mahoning mnamo 1824.^{[1]:131}

Alexander alitumia The Christian Baptist kushughulikia kile alichokiona kama suala kuu la kujenga upya jumuiya ya Kikristo ya mitume kwa utaratibu na busara. Sehemu ya haya inapaswa kutofautisha waziwazi kati ya vipengele muhimu na visivyo vya lazima vya Ukristo wa awali.^{[3]:}

Mambo aliyoyataja kuwa muhimu kwa Ukristo wa kitume yalikuwa:

- a. uhuru wa kusanyiko
- b. wingi wa wazee katika kila kutaniko
- c. ushirika wa kila wiki na
- d. kuzamishwa [kwa waumini] kwa ondoleo la dhambi.^{["[3]:106}

Miongoni mwa mambo aliyoyakataa kuwa si ya lazima ni pamoja na:

- a. busu takatifu
- b. mashemasi
- c. maisha ya pamoja
- d. kuosha miguu na
- e. mazoezi ya haiba.^{["[3]:106}

Walter Scott (1796-1861)

Mnamo 1827, Jumuiya ya Mahoning ilimteua Walter Scott kama mwinjilisti. Kupitia juhudi za Scott, Chama cha Mahoning kilikua haraka. Mnamo 1828, Thomas Campbell alitembelea makutaniko kadhaa yaliyoanzishwa na Scott na kumsikia akihubiri. Campbell aliamini kwamba

Scott alikuwa akileta mwelekeo mpya muhimu kwa harakati na mtazamo wake wa uinjilisti.^{[1]:132-133}Mnamo 1830, Jumuiya ya Wabaptisti ya Mahoning ilivunjwa. Alexander aliacha kuchapisha The Christian Baptist, na mnamo Januari 1831, alianza kuchapisha Millennia Harbinger.^{[1]:144-145} wikipedia.org/wiki/Restoration_Movement

Ushawishi wa Mwangaza

Thomas Campbell alikuwa mwanafunzi wa mwanafalsafa wa Mwangaza John Locke [1632-1674].^{[3]:82} Kumbuka Locke alikuwa na kanuni mbili za msingi a) Theumasihya Yesuna b) Amri za moja kwa moja za Yesu. Campbell alipendekeza suluhisho lile lile la mgawanyiko wa kidini kama lilivyotolewa awali na Herbert na Locke: "punguza dini iwe seti ya mambo muhimu ambayo watu wote wenye busara wanaweza kukubaliana."^{[3]:80} Mambo muhimu aliyobainisha ni yale mambo ambayo Biblia ilitoa:

- a. Bwana asema hivi,
- b. Utangulizi ulioidhinishwa"^{[3]:81}

Pia alitoa hoja kwa ajili ya "urejesho kamili wa Ukristo wa kitume."^{[3]:82} Thomas aliamini kwamba kanuni za imani zilitumika kuwagawanya Wakristo. Pia aliamini kwamba Biblia ilikuwa wazi vya kutosha hivi kwamba mtu yeyote angeweza kuelewa na, kwa hiyo, kwamba kanuni za imani hazikuwa za lazima.^{[11]:114}

Alexander Campbell pia aliathiriwa sana na fikra ya Mwangaza, haswa Shule ya Scottish ya akili ya kawaida ya Thomas Reid na Dugald Stewart.^{[3]:84} Kundi hili liliona Biblia kuwa inatoa ukweli halisi badala ya ukweli wa kufikirika, na lilitetea mbinu ya kisayansi au ya Baconian ya kufasiri Biblia ambayo ingeanza na mambo hayo ya hakika, kupanga yale yanayotumika kwa mada fulani, na kisha kuyatumia kufanya mahitimisho.^{[3]:84} Alexander alionyesha njia hii akibishana tena na tena kwamba "Biblia ni kitabu cha ukweli, si cha maoni, nadharia, jumla ya jumla, wala ufafanuzi wa maneno."^{[3]:84} Aliamini kwamba ikiwa Wakristo wangejikusisha na mambo ya hakika yanayopatikana katika Biblia tu, ni lazima wakubaliane, na aliona mambo hayo kuwa yanatoa ramani au katiba ya kanisa.^{[3]:84,}

wiki/Restoration_Movement

Tabia za harakati

Mtazamo wa Thomas Campbell ulichanganya mkabala wa Kuelimika kwa umoja na mila ya urejesho ya Reformed na Puritan.^{[3]:82,106} Mwangaza uliathiri harakati za Campbell kwa njia mbili. Kwanza, ilitoa wazo la kwamba umoja wa Kikristo ungeweza kupatikana kwa kutafuta seti ya mambo muhimu ambayo watu wote wenye akili timamu wangeweza kukubaliana nayo. La pili lilikuwa wazo la imani yenye akili timamu ambayo ilitungwa na kutetewa kwa msingi wa mambo fulani ya hakika yanayotokana na Biblia.^{[3]:85, 86}

Kama wengine wengi wa wakati wake, Alexander Campbell aliamini katika milenia⁷ nadharia. Walakini, yake ilikuwa na matumaini zaidi kuliko ya Stone.^{[8]:6} Alikuwa na imani zaidi katika uwezekano wa maendeleo ya mwanadamu na aliamini kwamba Wakristo wangeweza kuungana kuubadilisha ulimwengu na kuanzisha enzi ya milenia.^{[8]:6} Mtazamo wa Alexander kimsingi

⁷Rejelea thebiblewayonline.com - Milenia

ulikuwa baada ya milenia, akitarajia kwamba maendeleo ya kanisa na jamii yangeongoza kwenye enzi ya amani na haki kabla ya kurudi kwa Kristo.^{[8]:6} Mtazamo huu wa matumaini ulimaanisha kwamba, pamoja na kujitolea kwa primitivism, pia kulikuwa na mwelekeo wa kimaendeleo kwa mawazo yake.^{[8]:7} sw.wikipedia.org/wiki/Restoration_Movement

Sura ya 3

Milenia

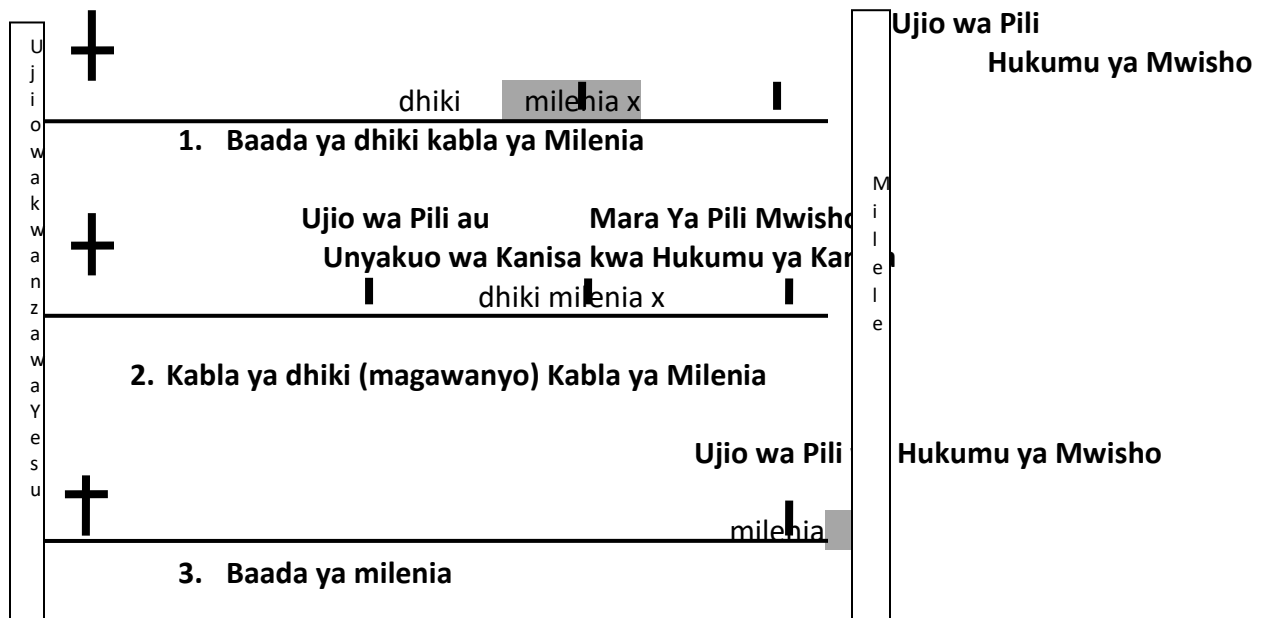
Neno "milenia" halipatikani katika tafsiri ya Kiingereza. Ni kutoka kwa neno la Kilatini linalomaanisha miaka elfu. Tafsiri mbalimbali ni:

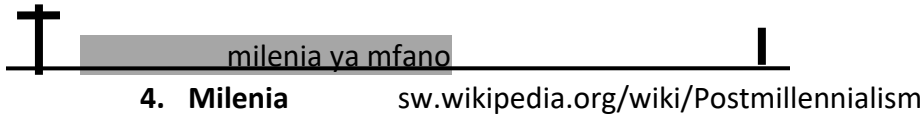
Wanaamini kabla ya milenia kubali kwamba ufalme wa Kristo bado haujasimamishwa na kwamba kuja kwake kwa pili halisi na kimwili kutatangulia kusimamishwa kwake, na kisha atatawala kwa miaka elfu moja kabla ya mwisho wa historia.

Dispensationalists wanaamini kwamba Israeli ni tofauti na Kanisa, na kwamba Mungu atasimamisha ufalme wa milenia katika Israeli ambapo Kristo, atakaporudi, atatawala ulimwengu kutoka Yerusalemu kwa miaka elfu.

Wanabaada ya milenia amini ufalme wa Kristo ulianzishwa kama mwendelezo wa ujio wake wa kwanza, kwamba milenia itakuwa enzi ya dhahabu ya ufalme inayodumu hadi karibu na mwisho wa historia na kisha Kristo atakuja mara ya pili mwishoni mwa historia.

Waamini wa Milenia usikubali yoyote ya nadharia hizi, lakini kwa sababu mbalimbali. Baadhi yao wanaamini kwamba hakuna kipengele cha wakati kinachoonyeshwa na miaka elfu, lakini ukamilifu wa ushindi wa Kristo na watakatifu wake juu ya Shetani na mawakala wake wote. Tazama ulinganisho kwenye ukurasa unaofuata.

Mpinzani wa kwanza wa wazi wa imani ya kabla ya milenia iliyohusishwa na Ukristo alikuwa Marcion (85-160 BK). Marcion alipinga matumizi ya Agano la Kale na vitabu vingi vya Agano Jipya ambavyo havikuandikwa na mtume Paulo. Alikuwa mzushi mkuu wa kwanza ambaye alivunja sana imani ya kanisa la kwanza katika kuacha fundisho la kurudi kwa Kristo kunakokaribia, kibinafsi. Marcion hakuamini katika umwilisho wa kweli, na kwa hiyo hapakuwa na nafasi ya kimantiki katika mfumo wake kwa Ujio wa kweli wa Pili. Alitazamia wengi wa wanadamu kupotea akikana uhalali wa Agano la Kale na Sheria yake. Waamini wengine kabla ya milenia ya kabla ya Nikea walikuwa Irenaeus, Justin, Theophilus, Tertullian, na Hippolytus wa Roma.

sw.wikipedia.org/wiki/Premillennialism

Imani ya Milenia pia ni fundisho la Uzoroastia wa zama za kati kuhusu vipindi vya miaka elfu moja vinavyofuatana, ambavyo kila kimoja kitaishia katika maafa ya uzushi na uharibifu, hadi uharibifu wa mwisho wa uovu na roho ya uovu na mfalme mwenye ushindi wa amani mwishoni mwa enzi ya mwisho ya milenia (inayodhaniwa na wengine kuwa mwaka wa 2000). "Kisha Saoshyant [Katika ngano za Kiajemi Saoshyant ndiye atakayekuja kufanya upya maisha yote mwishoni mwa wakati.] anafanya viumbe tena kuwa safi, na ufufuo na kuwepo kwa wakati ujao hutokea" (Zand-i Vohuman Yasht 3:62).

Mavuguvugu mengine mbalimbali ya kijamii na kisiasa, ya kidini na ya kidunia, pia yamehusishwa na mafumbo ya millennia.

Biblia inasema nini?Ufunuo 20:1-15

- "Kisha nikaona malaika akishuka kutoka mbinguni,
- akiwa na ufunguo wa Kuzimu na mnyororo mkubwa mkononi mwake.
- Akamshika yule joka, yule nyoka wa zamani, ambaye ni Ibilisi au Shetani, akamfunga kwa muda wa miaka elfu moja.
- Akamtupa katika Kuzimu, akaufunga na kuutia muhuri juu yake, ili asipate tena kuwadanganya mataifa, hata ile miaka elfu itimie.
- Baada ya hayo, lazima aachwe huru kwa muda mfupi.
- Nikaona viti vya enzi ambavyo juu yake walikuwa wameketi wale waliopewa mamlaka ya kuhukumu.
- Na nikaona roho za wale waliokatwa vichwa kwa sababu ya ushuhuda wao kwa ajili ya Yesu na kwa ajili ya neno la Mungu. Hawakuwa wamemwabudu yule mnyama au sanamu yake na hawakuwa wamepokea alama yake kwenye vipaji vya nyuso zao au mikononi mwao.
- Waliishi na kutawala pamoja na Kristo miaka elfu moja. (Hao wafu waliosalia hawakuwa hai hata ile miaka elfu itimie.) Huu ndio ufufuo wa kwanza.
- Heri na watakatifu ni wale walio na sehemu katika ufufuo wa kwanza.

- Kifo cha pili hakina nguvu juu yao, bali watakuwa makuhani wa Mungu na wa Kristo na watatawala pamoja naye kwa miaka elfu moja.
- Ile miaka elfu itakapokwisha, Shetani atafunguliwa kutoka kifungoni mwake, naye atatoka kwenda kuwadanganya mataifa katika pembe nne.f dunia - Gogu na Magogu - kuwakusanya kwa vita. Kwa idadi yao ni kama mchanga wa ufuo wa bahari. Walizunguka katika upana wa dunia na kuzunguka kambi ya watu wa Mungu, jiji analopenda. Lakini moto ulishuka kutoka mbinguni na kuwateketeza.
- Na Ibilisi, ambaye aliwadanganya, akatupwa katika ziwa liwakalo moto kiberiti, ambapo yule mnyama na yule nabii wa uongo walikuwa wametupwa. Watateswa mchana na usiku milele na milele.
- Kisha nikaona kiti cha enzi kikubwa cheupe na yeye aketiye juu yake. Dunia na mbingu zikakimbia kutoka mbele yake, na hapakuwa na nafasi kwa ajili yao.
- Kisha nikawaona wafu, wakubwa kwa wadogo, wamesimama mbele ya kile kiti cha enzi, na vitabu vikafunguliwa. Kitabu kingine kikafunguliwa, ambacho ni kitabu cha uzima. Wafu walihukumiwa kulingana na yale waliyoyafanya kama yalivyoandikwa katika vile vitabu. Bahari ikawatoa wafu waliokuwa ndani yake, na kifo na Kuzimu zikawatoa wafu waliokuwa ndani yake, na kila mtu akahukumiwa kulingana na matendo yake. Kisha mauti na Kuzimu zikatupwa ndani ya ziwa la moto. Ziwa la moto ni mauti ya pili. Kama jina la mtu ye yote halikuonekana limeandikwa katika kitabu cha uzima, alitupwa katika lile ziwa la moto.

Maelezo mafupi

- **Malaika kutoka Mbinguni**- Yohana yuko duniani anapoona sehemu hii ya maono
- **Kuwa na ufunguo wa shimo**- Katika sura ya tisa Shetani alikuwa na ufunguo huu, kwa hiyo sasa Ameshindwa.
- **Joka alifunga kwa miaka 1000**- Ibilisi ameshindwa kabisa na kikamilifu [kabisa] na amefungwa kwa kurejelea kazi yake kupitia Rumi dhidi ya kanisa, (shuhudia mnyororo, shimo na kutiwa muhuri kufungwa). Huu ulikuwa mwisho wa historia ya Ufalme wa Kirumi lakini si kwa Shetani. Angeachiliwa ili kujaribu tena kutumia mataifa mengine.
- **Kwa miaka 1000**- Miaka 1000 haizungumzii kipindi cha wakati bali hali ya mambo. Kutumika kwa Shetani ni kushindwa kabisa. Kutumika kwa watakatifu ni ushindi kamili. Nambari 1000 inamaanisha jumla. Zaburi 50:10 inasema Mungu ana ng'ombe juu ya milima elfu. Kumbukumbu la Torati 7:9 inasema Mungu hutimiza ahadi zake kwa vizazi elfu. Zaburi 105:8 na 1 Mambo ya Nyakati 16:15 inasema Mungu aliamuru neno lake kwa vizazi elfu. Wazo ni jumla na sio muda mdogo.

Angalia mawazo au nadharia zingine kuhusu miaka 1000:

1. Miaka 1000 ni kipindi kizima cha Kikristo (kutoka hapo hadi mwisho wa nyakati). Shida ya wazo hili ni kwamba inahitaji muda kidogo wa historia ya dunia baada ya mwisho wa wakati.
2. Miaka 1000 ni wakati wote hadi kabla ya ujio wa pili wa Kristo. Tatizo la wazo hili ni kwamba lingewekea kikomo kipindi cha ukuhani kinachotawala cha Wakristo hadi chini ya enzi nzima ya Ukristo.

3. Miaka 1000 kufuatia uharibifu wa Rumi wakati Ukristo ulipostawi. Tatizo la wazo hili ni kwamba ingehitaji wafia imani waliokufa wafufuliwe yapata miaka elfu moja iliyopita.

- **Shetani katika shimo lililofungwa-** Shetani hana kikomo katika utendaji, amesimamishwa!
- **Shetani alifungua kwa muda kidogo ili kuwadanganya mataifa-** Hiki si kipindi cha wakati bali ni ujumbe ambapo Mungu anawaambia Wakristo: "Niliwalinda zamani na nitafanya wakati ujao, popote, wakati wowote, dhidi ya adui yeyote. Hii ni dhamana ya Mungu kwa wakati ujao, sawa na Ezekieli 38-39.
- **Wale walioketi kwenye viti vya enzi-** Wale wanaoketi kwenye viti vya enzi wanatawala. Hao ndio waliopewa mamlaka ya kuhukumu. Ni akina nani hao? Ni washindi, watakatifu waaminifu, walio hai au waliokufa. Yesu alikuwa ameahidi kwamba washindi wangeshiriki naye katika kutawala mataifa (Ufunuo 2:26f; 3:21; 11:15-18; 18:20). Hii ni sawa na Danieli 7:21, 22.
- **Nafsi zao zilikatwa vichwa kwa ajili ya Yesu-** Hawa ndio mashahidi katika mateso. Wanafufuliwa (wanaishi) na wanatawala pamoja na Kristo. Hebu wazia uwanja wa vita baada ya vita vya Ufunuo 19 ardhi ikiwa imejaa miili ya waliouawa. Wale waliouawa ambao ni wafia imani Wakristo wanafufuliwa na kujiunga na watakatifu walio hai kwenye viti vya enzi kutawala pamoja na Mungu. Waliouawa hawakupoteza maana mara moja walifufuliwa ili wasife tena. Huu ndio "ufufuo wa kwanza." Ona kwamba hawa ni wafia imani tu katika pambano la Ufunuo na si wale Wakristo waliokufa katika historia yote. Huu sio ufufuo halisi ambao utatokea wakati Yesu atakaporudi. Hapa kuna njia ya kiishara tu ya kusema watakatifu waaminifu ni washindi na salama.
- **Wafu wengine-** ni wale waliokufa katika maono katika kumtumikia mnyama na wanabaki wamekufa kwa miaka 1000 (kwa mfano) na kufufuliwa na kuangamizwa tena. Walikuwa wenye hasara hai. Hao ni maiti walio khasiri na wataishi tena ila ni wenye hasara. Mstari wa 5 ni wa mabano. Ili kupata maana hiyo soma v4 kisha v5b: ("Wafia imani Wakristo waliishi na kutawala pamoja na Kristo miaka elfu moja. Huu ndio ufufuo wa kwanza.") Kwamba maadui wa Yesu wanabaki wakiwa wamekufa kwa miaka elfu moja tu ina maana kwamba walishindwa kabisa katika vita vyao dhidi ya Kristo na kanisa. Hairejelei kipindi halisi cha wakati.
- **Ufufuo wa kwanza-** huu ni ufufuo wa wafia imani kwa Yesu. Inaitwa "kwanza" kwa sababu Yohana ataona ufufuo wa pili. Watumishi wa Mungu na watumishi wa mnyama walikufa katika kifo cha kwanza lakini ni watu wema tu walio katika ufufuo wa kwanza. Ufufuo wa kwanza ni wa uzima na kutawala lakini ufufuo wa pili ni wa mauti ya pili. Ujumbe ni kwamba wafu katika Kristo wanashiriki ushindi kama vile watumishi walio hai wa Mungu wanavyoshiriki.
- **Makuhani wa Mungu ... wanatawala miaka 1000-** hii haiongelei ni muda gani Yesu atatawala bali watakatifu wangetawala kwa muda gani. Jambo hapa sio wakati bali ushindi kamili na

baraka. Walichokuwa nacho kabla ya kufa (ufalme wa makuhani), kiliendelea baada ya kufa. Katika maisha na kifo watumishi wa Mungu ni washindi.

- **Shetani alifungua na kuwadanganya mataifa (tena)**- Shetani ataendelea kufanya kazi duniani ili kuharibu imani ya watumishi wa Mungu.
- **Gogu na Magogu**- Wao ni mtu yeyote lakini hakuna mtu hasa kama walivyotumiwa katika Ezekieli 38, 39. Ujumbe ni huu katika sehemu zote mbili: Mungu anawaambia watu wake: "Nimekwisha kuwatetea na kuwafanya washindi katika shida hii ya sasa na nitafanya hivyo tena wakati wowote unapohitaji." Mkazo ni juu ya ukubwa wa adui huyu mpya wa siku zijazo (chochote chochote) na urahisi ambao Mungu atawashinda nao pia. Wakristo, msiwe na wasiwasi kuhusu nia ya Mungu na uwezo wake wa kuwalinda dhidi ya adui yoyote, sasa au katika siku zijazo! Ujumbe kuhusu nadharia za kabla ya milenia: Majaribio yote ya kuunda jeshi kubwa la watu wanaomchukia Mungu katika ulimwengu ambao Shetani hafanyi kazi na ni watumishi wa Mungu pekee wanaishi yatashindwa (hasa ikiwa unaamini kutowezekana kwa uasi-imani).
- **Ibilisi akatupwa katika ziwa la moto**- Ziwa la moto linaashiria kushindwa kabisa. Hakuna mtu anayerudi baada ya kutupwa katika ziwa la moto. Hii haihusu adhabu ya milele bali ushindi wa watu wa Mungu na kushindwa kwa maadui wa Mungu.
- **Kiti kikubwa cheupe cha enzi**- sio siku ya hukumu halisi ambayo wanadamu wote wanapaswa kuonekana siku moja. Hii ni kama Danieli 7:9-12 ambapo Rumi (ufalme wa nne) inahukumiwa.
- **Ufufuo wa pili**- waabudu wa mnyama wanafufuliwa. Watumishi wa Mungu si kwa sababu walilelewa miaka 1000 mapema (katika maono).

Katika maono haya shetani amefungwa miaka 1000 ili kuonyesha jinsi alivyoshindwa kabisa katika vita vyake dhidi ya kanisa linalotumia Rumi. Anaachiliwa kwa muda kidogo kwa sababu baada ya Rumi kungekuwa na majaribio mengine na yangekutana na hali hiyo hiyo. Ushindi unaonyeshwa na maono ya watakatifu (walio hai na walioinuliwa) wakitawala na kuhukumu kwa ushindi kamili [kamili]. Sura hii inasema ushindi kamili wa Kristo na kanisa lake na kushindwa kabisa kwa Shetani na kanisa linalotesa Ufalme wa Kirumi. Ufunuo 20 maelezo kutoka Ufunuo wa Yohana Mtume, Joe McKinney, TheBibleWay Online

Sura ya 4

Muunganisho na Mgawanyiko

Unganisha harakati za Stone na Campbell

Harakati ya Campbell ilikuwa na sifa ya "ujengaji upya wa utaratibu na wa busara" wa kanisa la kwanza, tofauti na harakati ya Stone ambayo ilikuwa na sifa ya uhuru mkali na ukosefu wa mafundisho.^{[3]:106-108}

Licha ya tofauti zao, vuguvugu hizo mbili ziliafikiana katika masuala kadhaa muhimu.^{[3]:108}Wote wawili waliona kurejesha Ukristo wa mitume kama njia ya kuharakisha milenia.^{[3]:108}Wote wawili pia waliona kurejesha kanisa la kwanza kama njia ya uhuru wa Kikristo.^{[3]:108}Na, wote wawili waliamini umoja huo kati ya Wakristo⁸inaweza kupatikana kwa kutumia Ukristo wa kitume kama kielelezo.^{[3]:108}Kujitolea kwa vuguvugu zote mbili kwa kurejesha kanisa la kwanza na kuwaunganisha Wakristo kulitosha kuhamasisha umoja kati ya wengi katika harakati hizo mbili.^{[8]:8,9}

sw.wikipedia.org/wiki/Restoration_Movement

Kumbuka:Kwa kuwa wote wawili waliamini uhuru wa kanisa, kusudi la kuunganisha lilikuwa nini?

"Raccoon John" Smith (1784-1868)

Vikundi hivi viwili viliungana katika Jumba la Mikutano la High Street, Lexington, Kentucky na kupeana mkono kati ya Barton W. Stone na "Raccoon" John Smith, Jumamosi, Desemba 31, 1831.^{[9]:116-120}Smith alikuwa amechaguliwa, na wale waliokuwepo, kuzungumza kwa niaba ya wafuasi wa Campbells.^{[9]:116}

Wawakilishi wawili wa wale waliokusanyika waliteuliwa kupeleka habari za muungano kwa makanisa yote: John Rogers, kwa Wakristo na "Raccoon" John Smith kwa wanamatengenezo. Licha ya changamoto kadhaa, muunganisho huo ulifanikiwa.^{[1]:153-154}Wengi waliamini umoja huo ulikuwa na ahadi kubwa kwa mafanikio ya baadaye ya vuguvugu la pamoja, na walisalimu habari kwa shauku.^{[8]:9}

Pamoja na kuunganishwa, kulikuwa na changamoto ya kile kinachoitwa harakati mpya. Kwa wazi, kupata jina la Kibiblia, lisilo la madhehebu ilikuwa muhimu. Stone alitaka kuendelea kutumia jina "Wakristo." Alexander Campbell alisisitiza juu ya "Wanafunzi wa Kristo". Kama matokeo, majina yote mawili yalitumiwa.^{[1]:27-28}

Tangu mwanzo wa vuguvugu hilo, ubadilishanaji huru wa mawazo miongoni mwa watu ulikuzwa na majarida yaliyochapishwa na viongozi wake. Alexander Campbell alichapisha The Christian Baptist and The Millennial Harbinger. Stone alichapisha The Christian Messenger.^{[12]:208}Kwa njia ya heshima, wanaume hao wawili walichapisha mara kwa mara michango ya wengine ambao nyadhifa zao zilikuwa tofauti kabisa na zao.

Wakati Jiwe na Alexander Campbell's Reformers (pia wanajulikana kama Disciples and Christian Baptists) waliungana mwaka wa 1832, ni Wakristo wachache tu kutoka vuguvugu la Smith/Jones na O'Kelly walioshiriki.^{[6]:190}Wale waliofanya hivyo walikuwa kutoka kwa makutaniko ya magharibi mwa Milima ya Appalachian ambayo yalikutana na harakati ya Jiwe.^{[6]:190}Wanachama wa mashariki walikuwa na tofauti kadhaa muhimu na kikundi cha Stone na Campbell: msisitizo juu ya uzoefu wa uongofu, maadhimisho ya kila robo ya komunyo, na kutokuwa na utatu.^{[6]:190}Wale ambao hawakuungana na Campbell waliungana na Makanisa ya Makutano mwaka wa 1931 na kuunda Makanisa ya Kikristo ya Usharika.^{[6]:191}Mnamo 1957, Kanisa la Kikristo

⁸Rejelea thebiblewayonline.com - Umoja Katika Kristo

la Congregational liliunganishwa na Kanisa la Kiinjili na Marekebisho na kuwa Kanisa la Muungano la Kristo.^{[6]:191}

sw.wikipedia.org/wiki/Restoration_Movement

Matatizo ya Vita, Jamii na Uimbaji/Muziki wa Kanisa

Mara tu wahubiri waanzilishi wa Vuguvugu la Urejesho, kama vile Stone na Campbell, walipotunga kanuni za msingi za Harakati, walianza kuhubiri kwa nguvu ambayo ilichochea kanisa kufikia kipindi cha ukuaji wa ajabu. Makadirio miongoni mwa wanafunzi wenyewe yaliweka idadi yao kuwa 100,000 mwaka 1836 na 200,000 au hata 300,000 mwaka 1850. Kulingana na sensa ya 1850 wanafunzi walifanyiza kundi la nne kwa ukubwa la kidini katika taifa. Sensa ya 1870 iliweka katika nafasi ya tano. Kazi ya bidii ya wahubiri mapainia, pamoja na uhuru kutoka kwa minyororo ya kimadhehebu iliyotolewa na Urejesho kwa Waamerika wapenda uhuru, iliendesha kipindi hiki cha maendeleo ya haraka. Hata hivyo, mvuto wa kukatiza ulitanda kwenye upeo wa macho, na ulitishia kuzuia, au hata kutengua, maendeleo haya yote.

I. Vita vya wenyewe kwa wenyewe

Vita vya wenyewe kwa wenyewe vilisumbua sana eneo la kidini la Amerika. Baadhi ya makanisa yaligawanyika na mengine yalivunjika moyo sana hata yakaacha kukutana. Taifa zima kutia ndani akina ndugu wengi walipatwa na homa ya vita hivi kwamba nafasi ndogo iliachwa mioyoni mwao kwa ajili ya hangaiko la kiroho. Vijana wa kanisa walikwenda kujiunga na safu ya Bluu na Kijivu, na sio wachache kati yao walikufa vitani. Baadhi ya wahubiri walichukua ndugu wanaotumia silaha dhidi ya wenzao, huku wengine, wakisahau wito wao na kuwakana ndugu zao katika sehemu inayopingana, wao wenyewe waliondoa upanga. Mhubiri mmoja na rais wa chuo kwa jina James A. Garfield alijulikana kwa ushujaa wake, alipandishwa cheo na kuwa brigedia-jenerali, na hatimaye akawa rais wa ishirini wa Marekani.

Maswali mawili yaliletwa kwa usikivu wa Wakristo na Vita vya wenyewe kwa wenyewe au masuala yake. Moja lilikuwa swali la utumwa. Je, Mkristo angeweza kumiliki watumwa kulingana na Maandiko? Ikiwa ndivyo, alitakiwa kuwatendeaje? Ingawa kulikuwa na watu wenye msimamo mkali katika pande zote mbili za swali hilo, inaonekana kwamba wahubiri wengi hawakuegemea upande wowote na waliwatia moyo Wakristo wa Kaskazini na Kusini wasiruhusu jambo hilo liwe na mgawanyiko. ... Mtazamo ulioenea miongoni mwa ndugu ulionekana kuwa utumwa ulikuwa swali la kisiasa, badala ya maadili. Biblia haikukatiza utumwa waziwazi bali iliudhibiti (Law. 25:39-46; 1Kor. 7:17-24; Efe. 6:5-9; Filemoni). Akina ndugu wengi, huku wakitaka kuepusha migawanyiko ya kidini na vita juu ya jambo hili, labda walitumaini kwamba utumwa ungekomeshwa kwa amani na kisheria.

Swali lingine la kuvutia wasiwasi wa Mkristo lilikuwa ni ushiriki wa Mkristo katika vita vya kimwili. Tena, wahubiri wacha Mungu na wenye ushawishi mkubwa zaidi walipinga ushiriki wa ndugu katika vita na wakawasihi ndugu wasijihusishe, ingawa maombi yao yalionekana kuangukia masikioni kwa sehemu kubwa.

II. Jumuiya ya Wamisionari

Kwa kuwa makutaniko mengi wakati wa Vuguvugu la Urejesho walijiunda wenyewe katika miungano baina ya makutano ya aina fulani, swali la "ushirikiano" liliibuliwa upesi miongoni mwa ndugu. Ingawa wale waliomfuata Stone walitilia shaka juhudi hizo za kupanga, wale wa wafuasi wa Campbell walionekana kufikiri kwamba aina fulani ya ushirikiano wa ziada wa kusanyiko au shirika lilikuwa muhimu sana kwa maendeleo ya kazi hiyo. Kwa hiyo, kwanza akina ndugu walianza kukutana katika mikusanyiko isiyo rasmi, ya wilaya. Hata hivyo, kadiri muda ulivyosonga mbele "mikutano hii ya ushirikiano" iliongezeka kwa urasmi na ukubwa. Mikutano ya wilaya ikawa mikutano ya serikali, na mikutano ya serikali ikawa mikutano ya kitaifa. Mwanzoni, mikutano kama hiyo ilitetewa kwa msingi kwamba ilikusudiwa tu kutia moyo, kufahamisha, na kuunganisha ndugu, na kukuza uinjilisti. Alexander Campbell aliandika sana katika kutetea utaratibu mkubwa kati ya makanisa ya mahali. Hatimaye akina ndugu walikutana Cincinnati, Ohio mwaka wa 1849 na kuunda Jumuiya ya Wamishonari ya Kikristo ya Marekani. Alexander Campbell alikuwa na wasiwasi kwamba kufanya makongamano kungeongoza vuguvugu hilo katika madhehebu yenye mgawanyiko. Hakuhudhuria mkusanyiko huo.^{[12]:245}Hata hivyo, alichaguliwa kuwa rais wake wa kwanza. Mara tu Sosaiti ilipoanzishwa upinzani dhidi yake ulianza kuongezeka. Ukiingiliwa kwa muda na Vita vya Wenyewe kwa Wenyewe kwa Wenyewe, upinzani huu uliendelea kuongezeka hadi mzozo juu ya Jumuiya ulipoanza polepole kwa uwazi kati ya mawakili na wapinzani katika nusu ya mwisho ya Karne ya Kumi na Tisa.

Misingi ya pingamizi kwa jamii ya wamisionari imetofautiana, lakini yale mashuhuri zaidi yanaweza kufupishwa kama ifuatavyo:

- hakuna mamlaka ya Kimaandiko kwa ajili yake
- haihitajiki, kwa kuwa kanisa linatosha kufanya kazi ya kiroho inayohitaji kufanywa
- linachukua nafasi ya kanisa, na
- inakiuka uhuru na uhuru wa makanisa ya mtaa.

III. Muziki wa Ala

Karibu wakati ambapo Jumuiya ya Wamishonari ya Kikristo ya Kikristo ilipoanza swali la muziki wa ala katika ibada ya makanisa lilizuka. Muda mfupi kabla ya Vita vya wenyewe kwa wenyewe kanisa huko Midway, Kentucky likawa kanisa la kwanza kwenye rekodi kuanzisha muziki wa ala katika ibada (ikidaiwa kusaidia uimbaji wao wa kusikitisha). Kivitendo kila kanisa na mhubiri wa ushawishi, ikiwa ni pamoja na Campbell mwenyewe, walisimama kwa umoja katika upinzani wao kwa muziki wa ala katika ibada. Hata hivyo, kufuatia Vita vya wenyewe kwa wenyewe makanisa yalianza kutumia chombo zaidi na zaidi na vita juu yake viliunganishwa na kuongezeka kwa hasira. Mapingamizi dhidi ya muziki wa ala katika ibada yamekuwa:

- ni nyongeza isiyoidhinishwa kwa uimbaji unaoongozwa na Agano Jipya (Efe. 5:19; Kol. 3:16)
- si mafundisho kwa wenye akili (1Kor. 14:15), na
- ni kinyume na tabia ya kiroho ya ibada ya kanisa. Mabishano juu ya jumuiya ya wamisionari na chombo, pamoja na wale wadogo, hatimaye yaliongezeka na kuwa mgawanyiko kati ya makanisa ambayo yalitambuliwa rasmi na Sensa ya Kidini mwaka wa 1906. bible.ca/history/eubanks/history-eubanks-42.htm

Je, pingamizi hizi hizi ni halali leo kwa mashirika au shughuli zifuatazo?

- Msaada wa maafa au Wasamaria Ulimwenguni
- Healing Hands International
- Matangazo ya Kikristo Duniani
- Mtandao wa Matangazo ya Injili
- Wizara ya Ndani ya Jiji
- Redio ya Marejesho
- Kutaniko moja linalosimamia kazi ya umishonari ya sharika nyingi
- Kuimba pamoja kwa hisia za kina za heshima na sifa kwa Mungu kwa muziki wa kidini, "muziki wa injili" kwenye redio, CD au kikundi cha muziki ambapo vyombo vyote vya habari hutumia ala za muziki.
- Viongozi wa nyimbo nyingi au timu za sifa.

Baadhi ya Mafundisho ya Urejesho (Harakati za Mawe - Campbell)

Harakati hizi mbili zilishiriki imani kadhaa muhimu.

- a. Waliamini kuwa Biblia ilikuwa Neno la Mungu lililovuviwa na mamlaka kuu katika maisha ya mwamini.
- b. Waliamini mifano na mifumo ya maisha ya kanisa katika Agano Jipya ilikusudiwa kuonyesha mpango wa Mungu kwa kanisa katika nyakati zote.
- c. Waliamini kwamba Mungu alikusudia watu wake, kanisa sio tu kusanyiko moja au kusanyiko, kuunganishwa, sio kugawanyika. Makubaliano juu ya mambo muhimu ya imani ya Agano Jipya yanaweza kuunda umoja ambao Mungu alikusudia kwa kanisa Lake.

Baada ya kifo cha Campbell, mistari ya makosa ilianza kuunda katika harakati. Tatizo halikuwa kwa kanuni za msingi, lakini kwa matumizi yao. Kila mtu alikubaliana juu ya kanuni ya umoja kuhusu mambo muhimu ya Agano Jipya, lakini si kila mtu alikubali juu ya mambo hayo muhimu yalikuwa au jinsi ya kuamua ni nini kinapaswa kuchukuliwa kuwa muhimu.

Shule mbili za msingi za tafsiri ziliunda safu zao za vita juu ya suala la muziki wa ala katika ibada. Kundi ambalo hatimaye lilikuja kuwa Makanisa ya Kristo yasiyo ya ala lilichukua msimamo ambao ulikataza "ubunifu" katika ibada ambao haukuamriwa haswa katika Agano Jipya. Kwa kukosa amri ya Agano Jipya ya kutumia vyombo katika ibada, walibishana kwa kukataza kwao. Msimamo mwingine wa tafsiri ulikuwa kwamba kwa vile hapakuwa na amri mahususi iliyokataza matumizi ya ala ya muziki basi ilikuwa inaruhusiwa. Rejelea thebiblewayonline.com study Bible Miaka arobaini baada ya kifo cha Campbell, mgawanyiko huo ulitambuliwa rasmi na makanisa yasiyo ya ala tuliyatambua kama kundi tofauti.

Cha kusikitisha ni kwamba migawanyiko ya vuguvugu hili la umoja haikuisha na mgawanyiko huu. Vuguvugu la Kanisa la Kikristo lilikuwa na suala lingine lililokuwa likizama chini ya uso katika suala la ubatizo. Mojawapo ya marejesho ya furaha ya harakati ya mapema ya Campbell/Stone ilikuwa ni kurejeshwa kwa ubatizo kwa kuzamishwa kwa kanisa. Ubatizo wa watoto wachanga kwa kunyunyuzia ulikuwa ni jambo la kawaida miongoni mwa makanisa ya kihistoria ya Ulaya yaliyowakilishwa kwenye mpaka wa Marekani. Walipogeukia Agano Jipya kwa mwongozo, wanamatengenezo waligundua namna ya ubatizo katika kanisa la Agano Jipya ilikuwa karibu

kuzamishwa kabisa, si kunyunyiziwa. Pia waliamua kwamba mtu pekee anayekubalika kubatizwa ni mtu wa umri wa kutosha kujichagulia ubatizo.

Tena, vuguvugu lilikuwa karibu kukubaliana juu ya suala la msingi. Swali la mgawanyiko lilikuwa jinsi ya kuwachukulia wale waliojiona kuwa Wakristo lakini hawakuzamishwa. Upande mmoja kulikuwa na wale walioamini ushirika wa kanisa na uhakikisho wa wokovu unapaswa kutolewa tu kwa wale ambao walikuwa wamezamishwa. Kwa upande mwingine kulikuwa na wale walioona kuzamishwa kwa watu wazima kuwa jambo linalofaa lakini walitambua imani ya kweli ya Kikristo ya wale waliobatizwa kwa njia nyinginezo katika mapokeo mengine. Swali la kweli ni ushirika na jinsi Mungu anataka utekelezwe.

Mwishoni mwa miaka ya 1920 suala hili lilikuja kichwa katika mfululizo wa mapigano mabaya juu ya ushirikiano katika uwanja wa misheni kati ya wamisionari wa Campbell/Stone na wale wa mapokeo wanaobatiza watoto wachanga. Upande mmoja ulitaka kuwataka wamisionari wa Campbell/Stone waweke ushirikiano wowote ule uwanja wa misheni kwa madhehebu yaliyojiozea kuzamisha. Wengine waliona uhitaji wa kushirikiana na wengine bila kujali theolojia yao ya ubatizo.

Rejea thebiblewayonline.com - ubatizo

Mapambano yakawa makali sana hadi mgawanyiko mwingine ukatokea. Maelfu ya makutaniko yaliacha vuguvugu hilo na kuunda kundi lao lisilo la madhehebu lililojikita kwenye Kongamano la Kikristo la Amerika Kaskazini. Kundi hili lilikuwa na wale walioona ubatizo wa kuzamishwa kuwa suala kamili. Wale waliokaa katika Mkataba wa zamani wa Kimataifa wa Makanisa ya Kikristo walielekea kuwa wale ambao walikuwa wazi zaidi kuwakubali wasiozamishwa kama Wakristo kwa haki zao wenyewe. Mgawanyiko umekuwa ukiendelea polepole kwa takriban miaka 70.

Katika miongo ya hivi karibuni, bado mgawanyiko mwingine umeanza kutokea. Tangu mwaka 1985, Upyaisho wa Wanafunzi umekuwa ukipinga uliberali wa kitheolojia ambao umekulia katika madhehebu ya Kanisa la Kikristo (Disciples of Christ) lililoanzishwa mwaka 1968 kutokana na Mkataba wa zamani wa Kimataifa wa Makanisa ya Kikristo. Upyaishaji wa Wanafunzi ulianza kwa kujitolea kufanya kazi ndani ya dhehebu kwa ajili ya mabadiliko na kufanywa upya kiroho. Kwa bahati mbaya, kadiri muda ulivyosonga mbele ikawa wazi kwamba dhehebu lilikuwa limefungwa kabisa kubadilika au changamoto, na Upyaji wa Wanafunzi uliunda Ushirika wa Urithi wa Wanafunzi kama mahali pa kukusanyika kwa wale walioacha dhehebu na kwa wainjilisti ambao walikuwa bado katika dhehebu.

Ingawa hakuna mtu alitaka kuona mgawanyiko, mgawanyiko unafanyika polepole. Kwa mara ya kwanza, mgawanyiko unazingatia kanuni za msingi za harakati, sio tu kufanya kazi nje ya maelezo.

Wanafunzi wa Kristo wameacha imani yao katika uvuvio na kutegemewa kwa Biblia, wakakataa kuwa kuna imani thabiti ya Agano Jipya ambayo kwayo tunaweza kurudi, na kubadilishana wazo la umoja kuzunguka mambo muhimu ya kibiblia kwa umoja kwa mazungumzo kati ya mashirika ya madhehebu. disciple-heritage.org/downloads/10.pdf

Ratiba ya Marejesho

John Locke

1632 - 1704

John Wesley	1703 - 1791
James O'Kelly	1732 - 1826
Elias Smith	1764-1846
Abneri Jones	1767-1840
Barton Stone	1772-1844
Thomas Campbell	1763 - 1854
Alexander Campbell	1788-1866
Walter Scott	1796 - 1861
"Raccoon" John Smith	1784 - 1868

Urejesho

Karibu mwanzoni mwa karne ya 18 viongozi kadhaa wa kidini wasiotegemea wenzao wanaanza kuhoji ni kwa kiasi gani mafundisho na mazoea mengi tofauti yaliyowekwa katika miungano mingi katika kanuni zao za imani yote yakiwa ni kanisa la Biblia. Walisababu kwamba Mungu alitaka umoja kwa hiyo kwa nini si kila mtu asingeweza kurejea Biblia na Biblia pekee ili kupata maagizo ya Mungu kwa wanadamu. Kwa kweli, hii inaonekana kuwa maana ya mfano wa mpanzi katika Luka 8. Kwa kulirudia Neno na kulipanda katika miyozi mizuri na nyofu; bila udhibiti wa wanadamu na, kanuni zao za imani na mafundisho, itazalisha watu watiifu, Wakristo, kanisa ambalo Yesu alianzisha.

Moyo wa harakati ya urejesho ulikuwa ni kuunganisha waumini:

- Acha kutumia serikali kutekeleza dini
- Tumia maandiko pekee. Kataa kanuni zote za imani za kibinadamu na mafundisho ya sharti
- Pata na uhifadhi upendo wa Mungu na wanadamu

Wakati wa vuguvugu hili viongozi mbalimbali walitoa ufahamu wao wa mahitaji ya waumini katika Kristo kuunganishwa katika Yeye.

Locke

- Ilikataa haki ya kanisa kupitia serikali kuanzisha na kutekeleza dini ya serikali
- Biblia hutoa seti ya imani muhimu ambazo watu wote wenye akili timamu wanaweza kukubaliana nazo:
 - Umesiya wa Yesu
 - Amri za Yesu moja kwa moja
- Mambo yasiyo ya lazima ambayo Wakristo hawakubaliani hayapaswi kulazimishwa kwa wengine

Wesley

- Kubali kutokubaliana na mafundisho yasiyo ya msingi
- Acha kupigana na kubishana kuhusu yale yasiyo ya msingi

Wabaptisti tofauti

- Kataa kanuni zote za imani na utumie Biblia pekee kama kanuni kamili lakini bila kuhitaji makubaliano kamili juu ya muundo

- b. Epuka maelezo sahihi kwani husababisha uhalali na mgawanyiko

Wabaptisti wa kihistoria

- a. Biblia ni mchoro sahihi bila mikengeuko yoyote kuruhusiwa
- b. Kukengeuka kutoka kwenye ramani kunamzuia mtu kutoka kwenye kanisa la kweli

O'Kelly/Haggard

- a. Kristo ndiye kichwa pekee cha kanisa
- b. Jina Mkristo ndilo jina pekee linalokubalika
- c. Biblia ndiyo kanuni pekee ya imani
- d. Tabia ya Kikristo ndio kipimo pekee cha ushirika wa kanisa
- e. Haki ya hukumu ya kibinafsi ni fursa ya wote.

Barton Stone

- a. Utawala wa kusanyiko
- b. Kurejesha mtindo wa maisha wa kanisa la kwanza ambao ni maisha matakatifu na ya haki badala ya au juu ya umbo na miundo
- c. Uhuru katika Kristo ni muhimu zaidi kuliko mkazo wa utendaji fulani [kama ibada].

Campbell

- a. Utangulizi ulioidhinishwa umeongezwa kwa imani za msingi / muhimu.
- b. Biblia kitabu cha mambo ya hakika (sio maoni, nadharia, ukweli usioeleweka au ufafanuzi wa maneno) na imani yenye mantiki ilipaswa kutengenezwa na kufafanuliwa juu ya mambo haya.
- c. Uhuru wa kutaniko
- d. Wingi wa wazee katika kila kutaniko
- e. Ushirika wa kila wiki na
- f. Kuzamishwa kwa waumini kwa ondoleo la dhambi
- g. Bwana asema hivi,

Washarika

- a. Watu walihitaji matumizi ya uongofu

Katika kipindi hiki kirefu cha wakati, walitofautiana kwa njia nyingi wengine ambao hawakutaka kukata uhusiano wa mafundisho na mazoea ya zamani bado, walitambua kwamba “kanisa” lao la sasa halikuwa kama kanisa walilosoma katika Biblia yao.

Wengi kama si wengi wa wanamatengenezo hawa na warejesho walikuwa na kitu kimoja sawa walitaka aidha kurekebisha, kurejesha au kurudi kwenye kanisa la Biblia na kuunganishwa na waumini wengine wote na kuwa Wakristo pekee.

Kulikuwa na umoja kwa muda, lakini maoni tofauti na ya kutofautisha yaliibuka:

- Biblia ni ramani, katiba au muundo ambapo makubaliano kamili juu ya maelezo hayahitajiki. Kwa wale walio NDANI YA KRISTO kuishi kwa haki kati ya wanadamu na mbele za Mungu ilikuwa muhimu zaidi kuliko kuzingatia umbo, muundo na ufahamu sahihi.
- Biblia ni ramani sahihi ambayo lazima ifuatwe bila kupotoka. Wale wanaokengeuka kutoka kwa tafsiri ya viongozi ya mpango sahihi hawapaswi kuwa na ushirika. Kwa hivyo, kuna kuendelea kufafanua usahihi wa mwongozo ambao husababisha kutokubaliana na utengano zaidi.

Ili kubaki na umojana katika ushirika, masuala lazima yatatuliwe kwa maombi:

- a. Ni nani anayeamua kiwango cha usahihi cha ufahamu ambacho mtu lazima awe nacho ili kubaki katika ushirika - Mungu au Mwanadamu?
- b. Je, tafsiri ya mtu juu ya mafundisho fulani yasiyo ya injili kuamua ushirika wa mwingine na Mungu au Mkristo mwingine?
- c. Je, mtu anaweza kuwa na ushirika na Mungu lakini si pamoja na wengine katika Kristo?
- d. Ikiwa Biblia haisemi juu ya jambo fulani, je, kukaa huko kunahitaji jambo fulani au kulikataza? Vivyo hivyo, Biblia inapotaja jambo fulani haihitaji au kukataza kitu kingine.
- e. Maandishi ya mababa wa kanisa, warekebishaji, warejesho au maandishi wa leo hayawezi kuwa sharti la ushirika wa mwanadamu na Mungu au watoto Wake.

Hata baada ya kupata mafanikio fulani, haikuwa muda mrefu, kama mababu zao baada ya 100 AD, walianza kupeperuka na kukubali mafundisho ya zamani na kuanzisha kanuni mpya za imani au kuanzisha upya zile za zamani.

Hitimisho

Inaonekana kuna uzi wa kawaida unaoendelea katika historia. Kila kizazi huchota imani na mawazo ya kizazi kilichopita. Viongozi na au maandishi huandika hitimisho lao ambalo kizazi kijacho kinatumia. Baadhi hukubaliwa wengine hukataa pengine kulingana na ufahamu na dhana zao za awali. Utaratibu huu ni muhimu kabisa katika ulimwengu wa vitu visivyojulikana kama vile dawa, kompyuta, kemia, fizikia na hesabu ambapo hakuna kiwango kilichofunuliwa. Kwa hiyo, kila kipande cha ujuzi ni jengo la kujenga.

Utafiti huu umeonyesha kwamba wanaume na viongozi wa kizazi chao wana mwelekeo wa kukubali maoni ya "watu waliojifunza" wa zamani badala ya kutegemea kusoma kwa kina maneno kutoka kwa Mungu. Angalia.

1. Justin Martyr alikuwa mfuasi wa Socrates na Plato na hakuonekana kuwa amejitayarisha vizuri sana kuhusiana na maandiko.
2. Irenaeus wa Lyons alitegemea Mchungaji wa Hermas kama maandiko.
3. Origen alirekebisha Septuagint kutokana na ujuzi wake wa Kiebrania. Lakini imani yake ya Kistoiki, Neo-Pythagorean na ya Kiplatoni ilificha mawazo yake.
4. Theolojia ya Ambrose iliathiriwa kwa kiasi kikubwa na ile ya Origen.
5. Augustine alivutiwa na Cicero na kumweka juu ya maandishi wengine wote wa zamani na akadumisha mfumo wake wa imani mbili za roho na mwili.
6. Wycliffe alitegemea Vulgate ya Kilatini yenye kasoro ya Jerome katika kutafsiri Biblia katika Kiingereza, ambayo huenda ndiyo pekee aliyokuwa nayo.
7. Luther alifundishwa kuwa na shaka na kupima kila kitu lakini bado akakubali mafundisho mengi ya "mababa wa kanisa".
8. John Calvin mara nyingi alinukuu mafundisho ya Augustine na Ambrose.
9. Mafundisho ya John Locke yaliwashawishi Thomas na Alexander Campbell.

Waamini katika Kristo waliteswa kwa kukataa kwao kumkana Kristo na kukubali Injili nyingine au kupatana na mafundisho mengine ya kidini, kama vile; a) Dini ya Kiyahudi, b) Ibada ya Kipagani au Mfalme wakati chini ya Ufalme wa Roma, c) Ukatoliki wakati na baada ya Zama za Kati au za Giza au d) Ukatoliki na Uprotestanti katika zama za Matengenezo na Marejesho.

Kwa kutegemea ujuzi uliofunuliwa kimungu mtu anaweza kupata ujuzi sahihi zaidi na ufahamu wa mapenzi ya Mungu.

Katika mamia ya miaka kupitia mateso wengi wamejaribu kumrudia Mungu wakitumia Biblia pekee. Miaka 200 hivi iliyopita imeona tofauti nyingi za maoni au tafsiri ambazo zinapowekwa kwenye msimamo sawa na ukweli uliofunuliwa zimetokeza mashirika mapya ya kidini. Mtu ahitaji kuamua ikiwa ni sehemu ya tatizo kwa kujiuliza “Je, mimi binafsi nimeyachunguza maandiko ili kujua yale yanayosema katika kufikia makataa yangu?”

Ifuatayo ni orodha ya baadhi ya mafundisho ya hivi majuzi yaliyoaminika kwa dhati na kufanya jaribio la ushirika. Wengi wao wamekataliwa kabisa au kwa sehemu.

- “Nembo” za Meza ya Bwana lazima zifunikwe.
- Mkate unaotumiwa katika Meza ya Bwana lazima ufanywe kwa unga wa ngano, uvunjwe baada ya maombi na kabla ya kuwagawia washiriki ili kuushiriki.
- Kikombe, matunda ya mzabibu, lazima kiwe divai iliyochacha.
- Kikombe kimoja tu kinaweza kutumika sio vikombe vya mtu binafsi.
- Madarasa ya Biblia hugawanya kanisa, kwa hiyo hayawezi kutekelezwa.
- Kuimba kama ibada kwa Mungu hakupaswe kuhusisha ala ya muziki au kwa upatani bali nyimbo.
- Wanawake wanapaswa kufunika kichwa na kitu kingine isipokuwa nywele zao wakati wamekusanyika.
- Wanawake hawawezi kukata au kupunguza nywele zao.
- Makutaniko ya Wakristo hayawezi kumiliki majengo.
- Milo haiwezi kuliwa ndani ya “jengo la kanisa.”
- Kumiliki ukumbi wa michezo, vituo vya maisha ya familia na kambi ni dhambi.
- Wakristo hawawezi kushiriki katika Krismasi.
- Kuogelea kwa mchanganyiko hakuwezi kuvumiliwa kwani ni dhambi.
- Kucheza kwa aina yoyote ni dhambi.
- Kushiriki katika serikali, hata kupiga kura ni dhambi.
- Kutumikia katika jeshi ni dhambi.
- Michango kwa shule na vyuo vinavyohusishwa na kanisa ni dhambi.
- Kutumia fasihi yoyote isipokuwa Biblia ni makosa.
- Jina la kanisa lazima liwe “_____” bila eneo lolote.
- Kunywa kinywaji chochote cha pombe ni dhambi.
- Kutumia tumbaku ya aina yoyote ni dhambi.
- Ndoa kati ya jamii sio ya kibiblia.
- Biblia inakataza Wakristo kumiliki watumwa.
- Makanisa hayawezi kushirikiana katika jambo lolote.

- Makutaniko hayawezi kuajiri mhubiri kwa ukawaida.
- Viongozi wa nyimbo nyingi kwa wakati mmoja ni burudani kwa hivyo ni dhambi.

Watu wengi wacha Mungu, wa zamani na wa sasa, wanaamini tafsiri zao zilikuwa mapenzi kamili ya Mungu. Hata hivyo, wengi wamekataliwa kwa ujumla au kwa sehemu baada ya kujifunza zaidi. Nini kilibadilika? Je, ilikuwa ni Biblia au tafsiri ya mwanadamu? Je, sasa tunajua UKWELI WOTE? Je, kile tunachoshikilia kwa uthabiti kama masharti ya ushirika na Mungu kitathibitishwa kuwa si sahihi katika vizazi vijavyo? Je, imani zetu ni za MWISHO kiasi kwamba tuko nje ya kujifunza?

Injili au Injili ya Kristo ni:

- a. Mungu, kama Yesu wa Nazareti, alikuwa mwanadamu lakini bila dhambi, alitolewa Mwili wake wa kimwili kwa Mungu kama dhabihu ya damu, sadaka ya dhambi, kwa ajili ya kuondolewa kwa dhambi.
- b. Kuzikwa kwake na ufufuo wake uliofuata ulikuwa ushindi wa kifo.
- c. Kupaa kwake kurudi kwenye makao yake ya awali na Mungu, Baba.

Wale wanaoweka tumaini lao Kwake kwa kuzikwa katika kifo chake wanafufuliwa kama viumbe wapya wa kiroho. Wanakua katika sura, sura na asili ya Mungu kwa kuishi (kutembea katika) mafundisho (mafundisho) ya Kristo na Mitume wake pekee na wako katika ushirika na Mungu na wengine wote katika Kristo hata kama wana ufahamu tofauti juu ya mafundisho mengine tofauti na Injili.

Ni lazima tujifunze maandiko kwa bidii, tukubali ukweli wake na kuwa tayari kuyafuata popote yanapotuongoza.

Sura ya 7

Muhtasari

Baadhi ya Mafundisho na matendo ya Wanamatengenezo

Wycliffe

- a. Kristo ndiye kichwa cha Kanisa
- b. Viongozi wa Kanisa lazima wawe watu wa maadili - sio kununua nafasi
- c. Biblia ni mamlaka pekee kwa mwanadamu - si Kanisa Katoliki
- d. Amri mbili tu za viongozi wa kanisa - wazee na mashemasi

Luther

- e. Biblia pekee ndiyo yenye mamlaka ya mwisho kwa Mkristo

Urejesho

Karibu mwanzoni mwa karne ya 18 viongozi kadhaa wa kidini wasiotegemea wenzao wanaanza kuhoji ni kwa kiasi gani mafundisho na mazoea mengi tofauti yaliyowekwa katika miungano mingi katika kanuni zao za imani yote yakiwa ni kanisa la Biblia. Walisababu kwamba Mungu alitaka umoja kwa hiyo kwa nini si kila mtu asingeweza kurejea Biblia na Biblia pekee ili kupata maagizo ya Mungu kwa wanadamu. Kwa kweli, hii inaonekana kuwa

maana ya mfano wa mpanzi katika Luka 8. Kwa kulirudia Neno na kulipanda katika mioyo mizuri na nyofu; bila udhibiti wa wanadamu na, kanuni zao za imani na mafundisho, itazalisha watu watiifu, Wakristo, kanisa ambalo Yesu alianzisha.

Moyo wa harakati ya urejesho ulikuwa ni kuunganisha waumini:

- a. Acha kutumia serikali kutekeleza dini
- b. Tumia maandiko pekee. Kataa kanuni zote za imani za kibinadamu na mafundisho ya sharti
- c. Pata na uhifadhi upendo wa Mungu na wanadamu

Wakati wa vuguvugu hili viongozi mbalimbali walitoa ufahamu wao wa mahitaji ya waumini katika Kristo kuunganishwa katika Yeye.

Locke

- a. Ilikataa haki ya kanisa kupitia serikali kuanzisha na kutekeleza dini ya serikali
- b. Biblia hutoa seti ya imani muhimu ambazo watu wote wenye akili timamu wanaweza kukubaliana nazo:
 - i. Umesiya wa Yesu
 - ii. Amri za Yesu moja kwa moja
- c. Mambo yasiyo ya lazima ambayo Wakristo hawakubaliani hayapaswi kulazimishwa kwa wengine

Wesley

- a. Kubali kutokubaliana na mafundisho yasiyo ya msingi
- b. Acha kupigana na kubishana kuhusu yale yasiyo ya msingi

Wabaptisti tofauti

- a. Kataa kanuni zote za imani na utumie Biblia pekee kama kanuni kamili lakini bila kuhitaji makubaliano kamili juu ya muundo
- b. Epuka maelezo sahihi kwani husababisha uhalali na mgawanyiko

Wabaptisti wa kihistoria

- a. Biblia ni mchoro sahihi bila mikengeuko yoyote kuruhusiwa
- b. Kukengeuka kutoka kwenye ramani kunamzuia mtu kutoka kwenye kanisa la kweli

O'Kelly/Haggard

- a. Kristo ndiye kichwa pekee cha kanisa
- b. Jina Mkristo ndilo jina pekee linalokubalika
- c. Biblia ndiyo kanuni pekee ya imani
- d. Tabia ya Kikristo ndio kipimo pekee cha ushirika wa kanisa
- e. Haki ya hukumu ya kibinafsi ni fursa ya wote.

Barton Stone

- a. Utawala wa kusanyiko
- b. Kurejesha mtindo wa maisha wa kanisa la kwanza ambao ni maisha matakatifu na ya haki badala ya au juu ya umbo na miundo
- c. Uhuru katika Kristo ni muhimu zaidi kuliko mkazo wa utendaji fulani [kama ibada].

Campbell

- a. Utangulizi ulioidhinishwa umeongezwa kwa imani za msingi / muhimu.
- b. Biblia kitabu cha mambo ya hakika (sio maoni, nadharia, ukweli usioeleweka au ufafanuzi wa maneno) na imani yenye mantiki ilipaswa kutengenezwa na kufafanuliwa juu ya mambo haya.
- c. Uhuru wa kutaniko
- d. Wingi wa wazee katika kila kutaniko
- e. Ushirika wa kila wiki na
- f. Kuzamishwa kwa waumini kwa ondoleo la dhambi
- g. Bwana asema hivi,

Washarika

- a. Watu walihitaji matumizi ya uongofu

Katika kipindi hiki kirefu cha wakati, walitofautiana kwa njia nyingi wengine ambao hawakutaka kukata uhusiano wa mafundisho na mazoea ya zamani bado, walitambua kwamba “kanisa” lao la sasa halikuwa kama kanisa walilosoma katika Biblia yao.

Wengi kama si wengi wa wanamatengenezo hawa na warejesho walikuwa na kitu kimoja sawa walitaka aidha kurekebisha, kurejesha au kurudi kwenye kanisa la Biblia na kuunganishwa na waumini wengine wote na kuwa Wakristo pekee.

Kulikuwa na umoja kwa muda, lakini maoni tofauti na ya kutofautisha yaliibuka:

- Biblia ni ramani, katiba au muundo ambapo makubaliano kamili juu ya maelezo hayahitajiki. Kwa wale walio NDANI YA KRISTO kuishi kwa haki kati ya wanadamu na mbele za Mungu ilikuwa muhimu zaidi kuliko kuzingatia umbo, muundo na ufahamu sahihi.
- Biblia ni ramani sahihi ambayo lazima ifuatwe bila kupotoka. Wale wanaokengeuka kutoka kwa tafsiri ya viongozi ya mpango sahihi hawapaswi kuwa na ushirika. Kwa hivyo, kuna kuendelea kufafanua usahihi wa mwongozo ambao husababisha kutokubaliana na utengano zaidi.

Ili kubaki na umojana katika ushirika, masuala lazima yatatuliwe kwa maombi:

- a. Ni nani anayeamua kiwango cha usahihi cha ufahamu ambacho mtu lazima awe nacho ili kubaki katika ushirika - Mungu au Mwanadamu?
- b. Je, tafsiri ya mtu juu ya mafundisho fulani yasiyo ya injili kuamua ushirika wa mwingine na Mungu au Mkristo mwingine?
- c. Je, mtu anaweza kuwa na ushirika na Mungu lakini si pamoja na wengine katika Kristo?
- d. Ikiwa Biblia haisemi juu ya jambo fulani, je, kukaa huko kunahitaji jambo fulani au kulikataza? Vivyo hivyo, Biblia inapotaja jambo fulani haihitaji au kukataza kitu kingine.
- e. Maandishi ya mababa wa kanisa, warekebishaji, warejesho au maandishi wa leo hayawezi kuwa sharti la ushirika wa mwanadamu na Mungu au watoto Wake.

Hata baada ya kupata mafanikio fulani, haikuwa muda mrefu, kama mababu zao baada ya 100 AD, walianza kupeperuka na kukubali mafundisho ya zamani na kuanzisha kanuni mpya za imani au kuanzisha upya zile za zamani.

Hitimisho

Inaonekana kuna uzi wa kawaida unaoendelea katika historia. Kila kizazi huchota imani na mawazo ya kizazi kilichopita. Viongozi na au waandishi huandika hitimisho lao ambalo kizazi kijacho kinatumia. Baadhi hukubaliwa wengine hukataa pengine kulingana na ufahamu na dhana zao za awali. Utaratibu huu ni muhimu kabisa katika ulimwengu wa vitu visivyojulikana kama vile dawa, kompyuta, kemia, fizikia na hesabu ambapo hakuna kiwango kilichofunuliwa. Kwa hiyo, kila kipande cha ujuzi ni jengo la kujenga.

Utafiti huu umeonyesha kwamba wanaume na viongozi wa kizazi chao wana mwelekeo wa kukubali maoni ya "watu waliojifunza" wa zamani badala ya kutegemea kusoma kwa kina maneno kutoka kwa Mungu. Angalia.

1. Justin Martyr alikuwa mfuasi wa Socrates na Plato na hakuonekana kuwa amejitayarisha vizuri sana kuhusiana na maandiko.
2. Irenaeus wa Lyons alitegemea Mchungaji wa Hermas kama maandiko.
3. Origen alirekebisha Septuagint kutokana na ujuzi wake wa Kiebrania. Lakini imani yake ya Kistoiki, Neo-Pythagorean na ya Kiplatoni ilificha mawazo yake.
4. Theolojia ya Ambrose iliathiriwa kwa kiasi kikubwa na ile ya Origen.
5. Augustine alivutiwa na Cicero na kumweka juu ya waandishi wengine wote wa zamani na akadumisha mfumo wake wa imani mbili za roho na mwili.
6. Wycliffe alitegemea Vulgate ya Kilatini yenye kasoro ya Jerome katika kutafsiri Biblia katika Kiingereza, ambayo huenda ndiyo pekee aliyokuwa nayo.
7. Luther alifundishwa kuwa na shaka na kupima kila kitu lakini bado akakubali mafundisho mengi ya "mababa wa kanisa".
8. John Calvin mara nyingi alinukuu mafundisho ya Augustine na Ambrose.
9. Mafundisho ya John Locke yaliwashawishi Thomas na Alexander Campbell.

Waamini katika Kristo waliteswa kwa kukataa kwao kumkana Kristo na kukubali Injili nyingine au kupatana na mafundisho mengine ya kidini, kama vile; a) Dini ya Kiyahudi, b) Ibada ya Kipagani au Mfalme wakati chini ya Ufalme wa Roma, c) Ukatoliki wakati na baada ya Zama za Kati au za Giza au d) Ukatoliki na Uprotestanti katika zama za Matengenezo na Marejesho.

Kwa kutegemea ujuzi uliofunuliwa kimungu mtu anaweza kupata ujuzi sahihi zaidi na ufahamu wa mapenzi ya Mungu.

Katika mamia ya miaka kupitia mateso wengi wamejaribu kumrudia Mungu wakitumia Biblia pekee. Miaka 200 hivi iliyopita imeona tofauti nyingi za maoni au tafsiri ambazo zinapowekwa kwenye msimamo sawa na ukweli uliofunuliwa zimetokeza mashirika mapya ya kidini. Mtu ahitaji kuamua ikiwa ni sehemu ya tatizo kwa kujiuliza "Je, mimi binafsi nimeyachunguza maandiko ili kujua yale yanayosema katika kufikia makataa yangu?"

Ifuatayo ni orodha ya baadhi ya mafundisho ya hivi majuzi yaliyoaminika kwa dhati na kufanya jaribio la ushirika. Wengi wao wamekataliwa kabisa au kwa sehemu.

- “Nembo” za Meza ya Bwana lazima zifunikwe.
- Mkate unaotumiwa katika Meza ya Bwana lazima ufanywe kwa unga wa ngano, uvunjwe baada ya maombi na kabla ya kuwagawia washiriki ili kuushiriki.
- Kikombe, matunda ya mzabibu, lazima kiwe divai iliyochacha.
- Kikombe kimoja tu kinaweza kutumika sio vikombe vya mtu binafsi.
- Madarasa ya Biblia hugawanya kanisa, kwa hiyo hayawezi kutekelezwa.
- Kuimba kama ibada kwa Mungu hakupaswe kuhusisha ala ya muziki au kwa upatani bali nyimbo.
- Wanawake wanapaswa kufunika kichwa na kitu kingine isipokuwa nywele zao wakati wamekusanyika.
- Wanawake hawawezi kukata au kupunguza nywele zao.
- Makutaniko ya Wakristo hayawezi kumiliki majengo.
- Milo haiwezi kuliwa ndani ya “jengo la kanisa.”
- Kumiliki ukumbi wa michezo, vituo vya maisha ya familia na kambi ni dhambi.
- Wakristo hawawezi kushiriki katika Krismasi.
- Kuogelea kwa mchanganyiko hakuwezi kuvumiliwa kwani ni dhambi.
- Kucheza kwa aina yoyote ni dhambi.
- Kushiriki katika serikali, hata kupiga kura ni dhambi.
- Kutumikia katika jeshi ni dhambi.
- Michango kwa shule na vyo vya vyuo vinavyohusishwa na kanisa ni dhambi.
- Kutumia fasihi yoyote isipokuwa Biblia ni makosa.
- Jina la kanisa lazima liwe " _____ " bila eneo lolote.
- Kunywa kinywaji chochote cha pombe ni dhambi.
- Kutumia tumbaku ya aina yoyote ni dhambi.
- Ndoa kati ya jamii sio ya kibiblia.
- Biblia inakataza Wakristo kumiliki watumwa.
- Makanisa hayawezi kushirikiana katika jambo lolote.
- Makutaniko hayawezi kuajiri mhubiri kwa ukawaida.
- Viongozi wa nyimbo nyingi kwa wakati mmoja ni burudani kwa hivyo ni dhambi.

Watu wengi wacha Mungu, wa zamani na wa sasa, wanaamini tafsiri zao zilikuwa mapenzi kamili ya Mungu. Hata hivyo, wengi wamekataliwa kwa ujumla au kwa sehemu baada ya kujifunza zaidi. Nini kilibadilika? Je, ilikuwa ni Biblia au tafsiri ya mwanadamu? Je, sasa tunajua UKWELI WOTE? Je, kile tunachoshikilia kwa uthabiti kama masharti ya ushirika na Mungu kitathibitishwa kuwa si sahihi katika vizazi vijavyo? Je, imani zetu ni za MWISHO kiasi kwamba tuko nje ya kujifunza?

Injili au Injili ya Kristo ni:

- a. Mungu, kama Yesu wa Nazareti, alikuwa mwanadamu lakini bila dhambi, alitolewa Mwili wake wa kimwili kwa Mungu kama dhabihu ya damu, sadaka ya dhambi, kwa ajili ya kuondolewa kwa dhambi.
- b. Kuzikwa kwake na ufufuo wake uliofuata ulikuwa ushindi wa kifo.
- c. Kupaa kwake kurudi kwenye makao yake ya awali na Mungu, Baba.

Wale wanaoweka tumaini lao Kwake kwa kuzikwa katika kifo chake wanafufuliwa kama viumbe wapya wa kiroho. Wanakua katika sura, sura na asili ya Mungu kwa kuishi (kutembea katika) mafundisho (mafundisho) ya Kristo na Mitume wake pekee na wako katika ushirika na Mungu na wengine wote katika Kristo hata kama wana ufahamu tofauti juu ya mafundisho mengine tofauti na Injili.

Ni lazima tujifunze maandiko kwa bidii, tukubali ukweli wake na kuwa tayari kuyafuata popote yanapotuongoza.